

Μικτή Μαθησιακή Προσέγγιση στην Εκπαίδευση Ενηλίκων: Μεθοδολογία, Διασφάλιση Ποιότητας και Αξιολόγηση

Οδηγίες για Εκπαιδευτικούς

KA204 - Strategic Partnership for Adult Education
2020-1-DE02-KA204-007531

KA2 - Cooperation for innovation and the exchange of good practices

Project partners:

HeurekaNet – Freies Institut für Bildung, Forschung und Innovation e.V., Γερμανία
(Συντονιστής)

DOREA Educational Institute, Κύπρος

Mine Vaganti NGO, Ιταλία

Fundacja Instytut Badań i Innowacji w Edukacji, Πολωνία

Center za izobraževanje in kulturo Trebnje javni zavod, Σλοβενία

Νοέμβριος 2021

«Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.»

Το παρόν έργο διατίθεται με την άδεια χρήσης Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. Για να δείτε ένα αντίγραφο αυτής της άδειας, επισκεφθείτε τη διεύθυνση <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> ή στείλτε μια επιστολή στη διεύθυνση Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA. Τα λογότυπα εξαιρούνται από αυτή την ελεύθερη αδειοδότηση.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο ιός SARS-CoV-2 έθεσε σε δοκιμασία τα εκπαιδευτικά συστήματα στην Ευρώπη όσο ποτέ άλλοτε τις τελευταίες δεκαετίες. Τα σχολεία και ιδίως τα πανεπιστήμια βρέθηκαν στο επίκεντρο της δημοσιότητας και αναγκάστηκαν να μετατρέψουν τη διδασκαλία τους σε ψηφιακή μορφή το συντομότερο δυνατό. Έγινε λόγος για μια ώθηση στην ψηφιοποίηση και εκδηλώθηκε μεγάλο ενδιαφέρον για το πώς οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα αντιμετώπιζαν το πρόβλημα. Τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων επηρεάστηκαν φυσικά επίσης από την απαγόρευση της κυκλοφορίας, αλλά σε μεγάλο βαθμό στο περιθώριο της δημόσιας συζήτησης. Έπρεπε και εκείνα να διακόψουν τα δια ζώσης μαθήματα από τη μια μέρα στην άλλη, και αν δεν βρίσκονταν σε δημοτική ή κρατική χορηγία και επομένως εξασφαλισμένα τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον, φοβόντουσαν για την συνέχεια της λειτουργίας τους. Λίγο-πολύ γρήγορα, εξοικειώθηκαν με το ποιο λογισμικό διαδικτυακών συνεδριάσεων είχε ποια χαρακτηριστικά και μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί με νομικά αποδεκτό τρόπο. Ορισμένοι εκπαιδευτές μαθημάτων μετέφεραν τα μαθήματα γιόγκα ή γλώσσας τους στο διαδίκτυο. Κάποιοι παρήγαγαν μικρά educasts και έκαναν έτσι ένα πρώτο βήμα στην ηλεκτρονική μάθηση. Ή δοκίμασαν πώς να δημιουργήσουν ένα μάθημα στην εκπαιδευτική πλατφόρμα Moodle.

Η εκπαίδευση ενηλίκων σε εξέλιξη

Και τώρα; Αφού τελείωσε η τρίτη περίοδος απαγόρευσης κυκλοφορίας και το καλοκαίρι με τους περιορισμούς των εννοιών υγιεινής επέτρεψε και πάλι την «κανονική» λειτουργία στην εκπαίδευση ενηλίκων, η «παλιά κανονικότητα» δεν επέστρεψε. Σε συζητήσεις με τους υπεύθυνους της εκπαίδευσης ενηλίκων, γίνεται λόγος για μακροχρόνιους συμμετέχοντες που «χάθηκαν» στην απαγόρευση κυκλοφορίας. Ορισμένοι συμμετέχοντες ρωτούν γιατί πρέπει να επιστρέψουν τώρα και γιατί δεν είναι δυνατή μια διαδικτυακή συνάντηση. Άλλοι πάλι χαίρονται που επιτέλους επιστρέφουν στο εκπαιδευτικό ίδρυμα και κάθονται ξανά στο ίδιο τραπέζι με την ομάδα μαθημάτων.

Μικτή μάθηση ... η «νέα κανονικότητα;!»

Πολλά εκπαιδευτικά ιδρύματα ενηλίκων αναρωτιούνται σήμερα τι τους επιφυλάσσει το μέλλον και πώς οι ψηφιακές μορφές που ξεκίνησαν την εποχή της απαγόρευσης κυκλοφορίας μπορούν επίσης να ενσωματωθούν στο εκπαιδευτικό έργο στο μέλλον. Κοιτάζοντας προς το μέλλον, ο δρόμος προς τα εμπρός για την εκπαίδευση ενηλίκων βρίσκεται σίγουρα στην ποικιλομορφία των μορφών και η σημασία της μικτής μάθησης θα αυξηθεί. Μια τέτοια εκπαιδευτική ευκαιρία, στην οποία συνδυάζεται η διαδικτυακή και η δια ζώσης διδασκαλία, μπορεί να έχει πολλές μορφές, οπότε η μικτή μάθηση είναι μια έννοια που μπορεί να εφαρμοστεί πολύ ευέλικτα σε κάθε ομάδα και σε κάθε μάθημα στην εκπαίδευση ενηλίκων. Και επειδή είναι τόσο μεταβλητή, η μικτή μάθηση θα γίνει η «νέα κανονικότητα» στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτό το φυλλάδιο

Το έργο "Flip Edu Up" έχει ως στόχο να υποστηρίξει τα ιδρύματα και το διδακτικό προσωπικό στην εκπαίδευση ενηλίκων σε αυτή την πορεία προς τη «νέα κανονικότητα» και, πάνω απ' όλα, να δείξει τις δυνατότητες που κρύβει η μικτή μάθηση. Ένας από τους τρόπους με τους οποίους το κάνουμε αυτό είναι το παρόν φυλλάδιο, το οποίο εξετάζει διάφορες πτυχές της δημιουργίας ενός περιβάλλοντος μικτής μάθησης σε έξι κεφάλαια. Κάθε κεφάλαιο είναι αυτοτελές και ο εκάστοτε συγγραφέας είναι υπεύθυνος και για το περιεχόμενό του. Δεν είναι υποχρεωτικό να διαβάσετε τα κεφάλαια με κάποια συγκεκριμένη σειρά, επιλέξτε ως εκπαιδευτές ενηλίκων ό,τι σας ενδιαφέρει περισσότερο καθώς κινείστε στη «νέα κανονικότητα» της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Τα κεφάλαια εν συντομία

Το κεφάλαιο 1 επιχειρεί μια γενική προσέγγιση της μικτής μάθησης ως μια ελπιδοφόρα προσέγγιση στην εκπαίδευση ενηλίκων, η οποία σε πάρα πολλές χώρες της Ευρώπης υπολείπεται κατά πολύ των προσδοκιών της πολιτικής και προσεγγίζει μόνο ένα μικρό μέρος των ατόμων μεταξύ 25 και 64 ετών. Η μικτή μάθηση δεν είναι σίγουρα πανάκεια, αλλά η ευελιξία του τόπου και του χρόνου και η δυνατότητα να καθορίσει κανείς το δικό του ρυθμό, αλλά και να επιλέξει συγκεκριμένο μαθησιακό περιεχόμενο, δίνουν την ελπίδα ότι ορισμένα εμπόδια για τη συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων μπορούν να αρθούν, καθιστώντας την εκπαίδευση ενηλίκων ελκυστική με νέους τρόπους. Αυτό δεν είναι καλό μόνο για τους μαθητές, αλλά και για τον επαγγελματισμό του παιδαγωγικού προσωπικού και των ιδρυμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων.

Το κεφάλαιο 2 ξεκινά με την παρουσίαση του μοντέλου SAMR, το οποίο βοηθά τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων να σκεφτούν με δομημένο τρόπο για το πώς μπορεί να ενισχυθεί η μάθηση με την τεχνολογία. Θα μάθετε για τα τέσσερα βασικά μοντέλα μικτής μάθησης, δηλαδή το μοντέλο εναλλαγής, το ευέλικτο μοντέλο, το μοντέλο a la carte και το εικονικά εμπλουτισμένο μοντέλο. Το άρθρο αναλύει επίσης τυπικά εργαλεία ή περιβάλλοντα μάθησης, όπως το Google Classroom, το ZOOM Classroom, το Kahoot! και άλλα. Το άρθρο ολοκληρώνεται με ορισμένες βασικές συμβουλές για το σχεδιασμό ενός μαθήματος μικτής μάθησης.

Στο κεφάλαιο 3 επανεξετάζονται τα τέσσερα βασικά μοντέλα μικτής μάθησης και ακολουθεί το μοντέλο Flip Edu Up-Plane Learning. Το άρθρο κάνει μια αναλογία με μια πτήση, ξεκινώντας από την αρχική ενημέρωση, μέσω του check-in και της επιβίβασης, μέχρι τη συμμετοχή στο μάθημα και την τελική προσγείωση. Τα επιμέρους στάδια περιγράφονται με μεγάλη σαφήνεια σε σχέση με την εμπειρία ενός μαθητή. Η προσγείωση είναι η αρχή μιας νέας εμπειρίας!

Το κεφάλαιο 4 επικεντρώνεται στην εφαρμογή ενός καινοτόμου εκπαιδευτικού προϊόντος όπως η μικτή μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων. Προσδιορίζει την εφαρμογή ως μία φάση της γενικής διαδικασίας ανάπτυξης εκπαιδευτικών συστημάτων (instructional system development - ISD), η οποία μπορεί να αναπαρασταθεί σε πέντε φάσεις, δηλαδή (1) ανάλυση, (2) σχεδιασμός, (3) ανάπτυξη, (4) εφαρμογή και (5) έλεγχος ποιότητας/αξιολόγηση. Κατά συνέπεια, το άρθρο εξετάζει λεπτομερώς την προετοιμασία των τριών μεταβλητών που σχετίζονται με την εφαρμογή ενός προϊόντος μικτής μάθησης σε ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα: Εκπαιδευτικό προσωπικό, συμμετέχοντες και τεχνολογία.

Το κεφάλαιο 5 είναι αφιερωμένο στην εκπαιδευτική αξιολόγηση ως διαδικασία κατά την οποία συλλέγονται πληροφορίες και αναλύονται κριτικά, π.χ. για την αξιολόγηση εκπαιδευτικών καινοτομιών όπως τα προϊόντα μικτής μάθησης, τη βελτίωσή τους και τη λήψη αποφάσεων για το πρόγραμμα. Το έγγραφο συζητά ποιος πρέπει να συμμετέχει σε μια αξιολόγηση και πώς και πότε πρέπει να διεξάγεται μια αξιολόγηση. Συζητά τις δύο μορφές της διαμορφωτικής και της συνοπτικής αξιολόγησης. Το άρθρο καταλήγει με επεξηγήσεις για τα αντικείμενα της αξιολόγησης, δηλαδή τη διδασκαλία, τη μάθηση, τα αποτελέσματα του μαθήματος, τους μαθησιακούς πόρους και την ποιότητα της αξιολόγησης.

Το κεφάλαιο 6 ολοκληρώνει το φυλλάδιο με μια ματιά στη σημασία της μικτής μάθησης, στο πλαίσιο ενός απρόβλεπτου μέλλοντος. Το άρθρο περιγράφει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως για παράδειγμα η πρόσβαση των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτικών στις κατάλληλες τεχνολογίες, ο ψηφιακός γραμματισμός τους, η ανάπτυξη κατάλληλων μορφών μάθησης. Δίνει αναφορές σε άλλα έργα Erasmus+ που μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων μικτής μάθησης και φυσικά στο EPAL, την Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (European Platform for Adult Learning).

Τα σχόλιά σας είναι ευπρόσδεκτα

Όπως μπορείτε να δείτε, αυτό το φυλλάδιο είναι σαν ένα πολύχρωμο μπουκέτο λουλουδιών, που περιέχει πολύ διαφορετικές συνεισφορές στη μικτή μάθηση για εσάς. Σας ευχόμαστε να το διαβάσετε με ενθουσιασμό και ελπίζουμε ότι μπορούμε να σας συνοδεύσουμε στην πορεία σας προς την εκπαίδευση ενηλίκων με μετασχηματιστικές μορφές μικτής μάθησης. Σας προσκαλούμε θερμά να δώσετε ανατροφοδότηση στην ομάδα έργου μας μέσω των διαφόρων μέσων κοινωνικής δικτύωσης του έργου "Flip Edu Up" ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον συγγραφέα του προλόγου, Marcus Flachmeyer, στη διεύθυνση flachmeyer@heurekanet.de.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

01

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ, ΑΤΟΜΙΚΕΣ)

Εκπαίδευση ενηλίκων στην ΕΕ.....	1
Μικτή μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων	2
Αυξανόμενη Ζήτηση για Δια Βίου Μάθηση και Ποσοστό Συμμετοχής στην Εκπαίδευση Ενηλίκων	2

08

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ: ΜΕΘΟΔΟΙ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ, ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Ηλεκτρονική μάθηση	8
Μικτή μάθηση	9
Πώς να σχεδιάσετε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα;	13
Συνοψίζοντας	16

17

ΜΙΚΤΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΠΩΣ ΝΑ ΤΑ ΕΦΑΡΜΟΣΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΤΕ ΤΑ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΤΑΙΡΙΑΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΣΑΣ

Μοντέλα μικτής μάθησης	17
Πώς να εφαρμόσετε και να δημιουργήσετε το δικό σας μοντέλο	18
Μοντέλο Flip Edu Up plane knowledge	19

23

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ανάπτυξη ή/και διδασκαλία στην εκπαίδευση ενηλίκων	23
Η εφαρμογή ως φάση της γενικής διαδικασίας ISD	24
Η φάση εφαρμογής: καθήκοντα και προσωπικό	26
Προετοιμασία των εκπαιδευτικών: το σχέδιο των εκπαιδευτικών	26
Προετοιμασία των συμμετεχόντων: το σχέδιο συμμετεχόντων	29
Προετοιμασία του μαθησιακού περιβάλλοντος: το τεχνικό σχέδιο	33
Εφαρμογή - μια (συχνά) αγνοημένη πρόκληση	35

36

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Σκοπός της αξιολόγησης	36
Ποιοι πρέπει να συμμετέχουν στην αξιολόγηση;	37
Πώς και πότε πρέπει να γίνεται η αξιολόγηση;	38
Τι πρέπει να αξιολογείται;	39

42

Η ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΕΙΚΟΝΑ

Μικτή μάθηση στο πλαίσιο ενός απρόβλεπτου μέλλοντος	42
Εφαρμογή της μικτής μάθησης - αντλώντας έμπνευση από τα υπάρχοντα ευρωπαϊκά εργαλεία και έργα.....	45

47

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

51

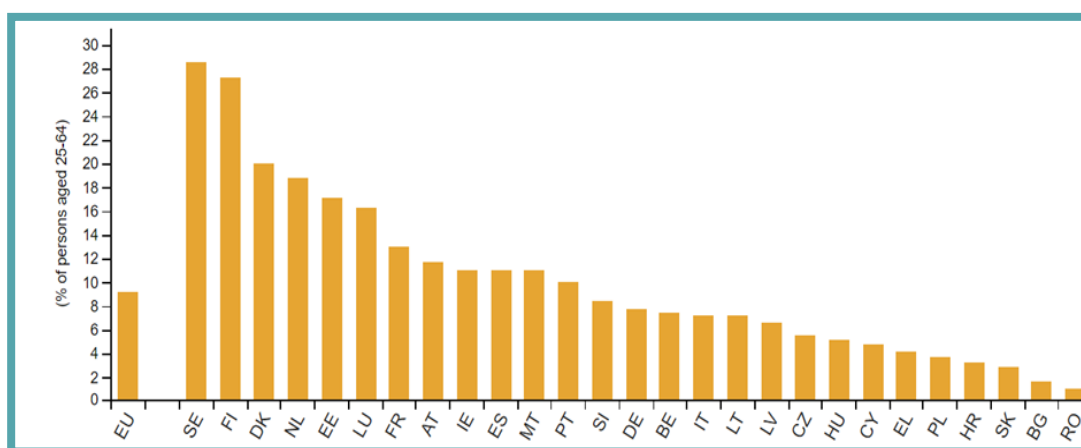
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

1. ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ, ΑΤΟΜΙΚΕΣ)

1.1 Εκπαίδευση ενηλίκων στην ΕΕ

Η εκπαίδευση ενηλίκων αποτελεί βασικό τμήμα του φάσματος της δια βίου μάθησης, το οποίο περιλαμβάνει τυπικές, μη τυπικές και άτυπες δραστηριότητες μάθησης που αναλαμβάνουν οι ενήλικες. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής έχουν αναγνωρίσει εδώ και καιρό ότι η συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων είναι καθοριστικής σημασίας για την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων ενός μεταβαλλόμενου κόσμου της εργασίας. Οι αλλαγές στη ζήτηση δεξιοτήτων που προκαλούνται από μεγάλες τάσεις, όπως η τεχνολογική αλλαγή, η παγκοσμιοποίηση και η γήρανση του πληθυσμού, έχουν θέσει την εκπαίδευση ενηλίκων στην κορυφή της ατζέντας των φορέων χάραξης πολιτικής. Έτσι, η τοποθέτηση των προσπαθειών μας στη δια βίου μάθηση είναι αναμφίβολα μια αναγκαία επένδυση. Η συνεχής επένδυση στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού με μεθοδικότητα και καινοτομία παίζει αναπόσπαστο ρόλο στην αύξηση της εθνικής, ευρωπαϊκής και παγκόσμιας παραγωγικότητας και της υγιούς ανταγωνιστικότητας στην αγορά.

Ωστόσο, σύμφωνα με τα τελευταία αποτελέσματα της έρευνας εργατικού δυναμικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 2020, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25 έως 64 ετών στην ΕΕ που συμμετείχαν σε εκπαίδευση ή κατάρτιση ήταν 9,2 %, ποσοστό που ήταν κατά 1,6 μονάδες χαμηλότερο σε σύγκριση με το 2019. Θεωρείται ότι μέρος της μείωσης θα μπορούσε να σχετίζεται με την πανδημία COVID-19, δηλαδή με την ακύρωση δραστηριοτήτων κατάρτισης.

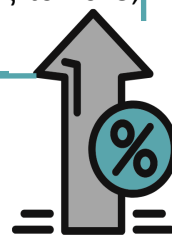

Σχήμα 1. Ποσοστό συμμετοχής στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, 2020 (Πηγή: Eurostat (ηλεκτρονικός κωδικός δεδομένων: trng_lfse_01))

Τα ποσοστά συμμετοχής σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη αυξήθηκαν σταθερά μεταξύ 2010 και 2019, εκτός από τη Δανία, τη Σλοβενία, την Κύπρο, την Ισπανία, την Πολωνία και τη Ρουμανία. Ωστόσο, η τάση αυτή αντιστράφηκε μεταξύ 2019 και 2020, καθώς μόνο τρία κράτη μέλη παρουσίασαν μικρή αύξηση κατά την περίοδο αυτή: Η Ισπανία (+0,4 ποσοστιαίες μονάδες), η Ελλάδα και η Λιθουανία (+0,2 ποσοστιαίες μονάδες και για τις δύο).

Η Δανία, η Φινλανδία και η Σουηδία ξεχώρισαν από τα υπόλοιπα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς ανέφεραν σημαντικά υψηλότερα ποσοστά του αντίστοιχου ενήλικου πληθυσμού τους που συμμετείχε στη δια βίου μάθηση κατά τις τέσσερις εβδομάδες που προηγήθηκαν της συνέντευξης, τα οποία κυμαίνονταν από 20,0 % έως 28,6 %. Η Εσθονία, η Ολλανδία και το Λουξεμβούργο ήταν τα μόνα άλλα κράτη μέλη όπου το ποσοστό συμμετοχής το 2020 υπερέβαινε το όριο του 15 %. Αντίθετα, η Ρουμανία, η Βουλγαρία, η Σλοβακία, η Κροατία και η Πολωνία ανέφεραν ποσοστά εκπαίδευσης ενηλίκων κάτω του 5,0 %.

Το νέο σημείο αναφοράς που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη συμμετοχή των ενηλίκων ηλικίας 25-64 ετών στη μάθηση κατά τους τελευταίους 12 μήνες πρόκειται να αυξηθεί στο 25% έως το 2025, γεγονός που καθιστά τον στόχο αρκετά φιλόδοξο.

1.2 Μικτή μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων

Πριν αρχίσουμε να συζητάμε για τη μικτή μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων, είναι απαραίτητο να διευκρινίσουμε την ίδια την έννοια της μικτής μάθησης. Ο απλούστερος ορισμός είναι ότι η μικτή μάθηση είναι μια υβριδική προσέγγιση που συνδυάζει τη δια ζώσης μάθηση με την εξ αποστάσεως μάθηση, συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής μάθησης.

Ωστόσο, τι είναι η μικτή μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων; Οι συγγραφείς του "Position Paper on Blended Learning in Adult Education" προτείνουν ότι η μικτή μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων δεν αφορά μόνο τη χρήση εργαλείων και πόρων. Αντίθετα, είναι ένας τρόπος σκέψης για την ανάπτυξη προγραμμάτων και προγραμμάτων σπουδών, συμπεριλαμβανομένου του μαθησιακού σχεδιασμού και της παροχής μάθησης.

Έτσι, η μικτή μάθηση αντιπροσωπεύει μια πολύ πιο σημαντική αλλαγή από την απλή χρήση ψηφιακών συσκευών και ψηφιακών εργαλείων για μαθησιακούς σκοπούς. Σε πολλές περιπτώσεις, αντιπροσωπεύει μια θεμελιώδη αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές προσεγγίζουν την όλη μαθησιακή εμπειρία. Η προσέγγιση της μικτής μάθησης ενισχύει και επεκτείνει την εφαρμογή των αρχών της εκπαίδευσης ενηλίκων ώστε να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των ανθρώπων που μαθαίνουν, εργάζονται και συμμετέχουν στον 21ο αιώνα.

1.3 Αυξανόμενη Ζήτηση για Δια Βίου Μάθηση

Η συμμετοχή στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων καθορίζεται από διάφορους παράγοντες, όπως το μορφωτικό επίπεδο, το καθεστώς απασχόλησης, η επαγγελματική κατηγορία, η ηλικία και οι δεξιότητες κλπ. Σύμφωνα με την έκθεση της Eurgydice, οι ενήλικες με χαμηλό επίπεδο ή χωρίς προσόντα, σε επαγγέλματα χαμηλής ειδίκευσης, οι άνεργοι και οι ηλικιωμένοι έχουν λιγότερες πιθανότητες να συμμετάσχουν στη δια βίου μάθηση. Με βάση την Έρευνα για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Adult Education Survey - AES), τα εμπόδια στη συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση συνδέονται συχνά με χρονικούς περιορισμούς, είτε λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων είτε λόγω του προγράμματος εργασίας.

Ωστόσο, τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί από χώρες, έχουν δείξει ότι η υιοθέτηση ορισμένων πρακτικών στον τρόπο οργάνωσης και υλοποίησης των προγραμμάτων μπορεί να διευκολύνει τη συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση. Η ευελιξία είναι απαραίτητη, ιδίως όσον αφορά τους τρόπους μάθησης.

Κατά συνέπεια, η παροχή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής μάθησης και της μικτής μάθησης), η διάσπαση των προγραμμάτων σε πιο διαχειρίσιμες μονάδες σπουδών ή ενότητες, τα προσόντα που βασίζονται σε πιστωτικές μονάδες, η επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, καθώς και η διασφάλιση της διαπερατότητας μεταξύ των επιπέδων και των διαδρομών, συμβάλλουν στη μείωση των περιορισμών που εμποδίζουν τη συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Επιπλέον, η στρατηγική «Ευρώπη 2020» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010) τόνισε τη διαπερατότητα και τις ευέλικτες μαθησιακές διαδρομές ως προϋπόθεση για σύγχρονα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που ενθαρρύνουν τη δια βίου μάθηση. Στην τελευταία στρατηγική για τη δια βίου μάθηση 2020-2030, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δίνει επίσης έμφαση στις ψηφιακές κοινωνίες - η εκπαίδευση ενηλίκων εστιάζει όλο και περισσότερο στη χρήση ψηφιακών εργαλείων.

Τέλος, σύμφωνα με στοιχεία από το Σύστημα Διαχείρισης Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Τέξας (TEAMS), οι ενήλικοι μαθητές που συμμετέχουν σε μικτή μάθηση υπερτερούν έναντι των μαθητών που παρακολουθούν μόνο μια παραδοσιακή αίθουσα διδασκαλίας, καθώς και των μαθητών που περνούν περισσότερο από το 50% των ωρών επικοινωνίας εξ αποστάσεως. Δυστυχώς, διεξάγονται λίγες εμπειρικές μελέτες που επικεντρώνονται σε ενήλικες μαθητές στην Ευρώπη, ιδίως με τη χρήση δεδομένων αποτελεσμάτων που καλύπτουν ένα πλήρες πρόγραμμα σπουδών ή προσφέρουν μια «λογική εναλλακτική λύση» σε σχέση με τα παραδοσιακά πειραματικά σχέδια.

Σύμφωνα με τις στατιστικές της Eurostat, μέχρι το 2018, το ποσοστό των νοικοκυριών της ΕΕ-28 με πρόσβαση στο διαδίκτυο είχε αυξηθεί στο 89 % και το 69 % των ανθρώπων χρησιμοποιούν κινητές συσκευές (smartphones, tablets κ.λπ.) για να συνδεθούν στο διαδίκτυο. Επιπλέον, σύμφωνα με την έρευνα του Special Eurobarometer 460 που διεξήχθη το 2017, το 64% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι είναι επαρκώς καταρτισμένο για να επωφεληθεί από τις ψηφιακές και διαδικτυακές ευκαιρίες μάθησης.

Οι κινητές συσκευές, η πρόσβαση στο διαδίκτυο, οι ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι (open educational resources - OER) και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν μεγάλες δυνατότητες για τη διεύρυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση ενηλίκων. Μπορούν να υποστηρίξουν και να ενθαρρύνουν τους ενήλικες να συμμετέχουν στη δια βίου εκπαίδευση, είτε πρόκειται για άτυπη, τυπική ή μη τυπική εκπαίδευση.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα και τις διαθέσιμες έρευνες, η μικτή μάθηση μπορεί ενδεχομένως να μειώσει ορισμένα από τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν, καθώς επιτρέπει στους ενήλικες να επιλέγουν τον τόπο, τον χρόνο και τον ρυθμό της μάθησης. Εκπαιδευτικοί και μαθητές μπορούν εξίσου να επωφεληθούν από τη μικτή μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων. Σε ένα υψηλής ποιότητας περιβάλλον μικτής μάθησης, οι μαθητές μπορούν να επωφεληθούν από την αυξημένη ευελιξία και την ποικιλομορφία των ευκαιριών μάθησης και να βελτιώσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες. Από την άλλη πλευρά, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προσεγγίσουν περισσότερους μαθητές παρά την τοποθεσία τους, να βρουν κατάλληλους μηχανισμούς για να αναγνωρίσουν και να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μαθητών και να εφαρμόσουν στην πράξη το καινοτόμο και ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών.

Οι ανάγκες των ενήλικων μαθητών, που καλύπτονται από την προσέγγιση της μικτής μάθησης, είναι:

Λήψη αποφάσεων σχετικά με τη μάθησή τους

Καθώς οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί διαμορφώνουν από κοινού το πρόγραμμα σπουδών με βάση τους στόχους και την περιέργεια των μαθητών, οι μαθητές αρχίζουν να βλέπουν τους εαυτούς τους ως άτομα που μπορούν να μάθουν και να λαμβάνουν αποφάσεις για τη μάθησή τους.

Έχοντας ευελιξία

Η μικτή μάθηση προσφέρει περισσότερες επιλογές και παρέχει ευελιξία στον προγραμματισμό, στον καθορισμό των ωρών εξάσκησης κλπ. Ανταποκρίνεται επίσης περισσότερο στον τρόπο με τον οποίο οι ενήλικες μαθαίνουν, πέρα από τον περιοριστικό ορισμό των μαθησιακών στυλ, και αντικατοπτρίζει καλύτερα την πολύπλοκη σχέση μεταξύ των μαθησιακών διαδικασιών και της δημιουργίας γνώσεων.

Ανάπτυξη δεξιοτήτων που απαιτούνται για επιτυχή απασχόληση

Σε μια μικτή προσέγγιση, οι μαθητές χρησιμοποιούν την ψηφιακή τεχνολογία για να εμπλακούν σε κριτική σκέψη και προβληματισμό, να είναι δημιουργικοί και διερευνητικοί και να αναπτύξουν στρατηγικές επικοινωνίας και επίλυσης προβλημάτων. Επιπλέον, οι μαθητές αναπτύσσουν ψηφιακές δεξιότητες, αναλύουν κριτικά τις πληροφορίες ως προς τη συνάφεια και την αξιοπιστία τους και αναπτύσσουν δεξιότητες αυτοσυνηγορίας. Στις μέρες μας, όλες αυτές οι δεξιότητες είναι ιδιαίτερα περιζήτητες από τους εργοδότες.

Ανάπτυξη βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων

Στην εποχή της ψηφιοποίησης, πολλές παραδοσιακές υπηρεσίες γίνονται επίσης ψηφιακές. Για παράδειγμα, οι εθνικές κυβερνήσεις απαιτούν όλο και περισσότερο από τους πολίτες να έχουν πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες (όπως η υγειονομική περίθαλψη, η κοινωνική βοήθεια, τα επιδόματα και οι φόροι) μέσω διαδικτυακών πυλών. Αυτό είναι πιθανό να θεωρηθεί εμπόδιο στη λήψη υπηρεσιών για ορισμένα άτομα που δεν διαθέτουν το απαιτούμενο επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων. Η μικτή μάθηση ενθαρρύνει την αυτοδυναμία με την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων. Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόσβαση των μαθητών στις διαδικτυακές δημόσιες και καταναλωτικές υπηρεσίες, προσφέροντας ευκαιρίες μάθησης με βάση τις οποίες οι μαθητές αποκτούν αυτοπεποίθηση στην πλοήγηση και την αξιολόγηση διαδικτυακών περιβαλλόντων.

Μείωση του κόστους και αύξηση της

Η μικτή μάθηση θεωρείται συχνά ως λύση για τη μείωση του κόστους της παραδοσιακής εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, μπορεί να μειώσει τα έξοδα μετακίνησης, εάν ο μαθητής ζει μακριά από το ίδρυμα εκπαίδευσης ενηλίκων ή σε επαρχιακές περιοχές. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι η μικτή μάθηση εξακολουθεί να απαιτεί σύνδεση στο διαδίκτυο.

Δημιουργία κοινωνικών επαφών και δικτύωσης

Η μικτή μάθηση ενσωματώνει τις διαδικτυακές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, την αναζήτηση πληροφοριών, την εξερεύνηση, την ψυχαγωγία και πολλούς άλλους λόγους για τους οποίους οι άνθρωποι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για μαθησιακές δραστηριότητες. Υπάρχει συνεργασία τόσο σε ομαδικές εργασίες στην τάξη πρόσωπο με πρόσωπο όσο και σε ομαδικές εργασίες στο διαδίκτυο. Μέσω ψηφιακών και δια ζώσης επικοινωνιών, οι ενήλικοι μαθητές δημιουργούν τα δίκτυά τους, διευρύνουν τον κύκλο της μάθησής τους πέρα από την τάξη και ανακαλύπτουν άτομα με παρόμοιες εμπειρίες σε όλο τον κόσμο.

Κάνοντας τη μάθηση πιο διασκεδαστική

Ορισμένοι ενήλικες, ιδίως οι ενήλικες με χαμηλή εξειδίκευση, μπορεί να μην έχουν καλή εμπειρία με την παραδοσιακή μάθηση. Η μικτή μάθηση προσθέτει το στοιχείο της «διασκέδασης» στην εκπαίδευση, το οποίο είναι πιο πιθανό να ενισχύσει την εμπλοκή με το περιεχόμενο, γεγονός που βοηθά επίσης τους μαθητές να απολαμβάνουν τη μάθηση. Η παιχνιδοποίηση, για παράδειγμα, μπορεί να κυμαίνεται από διαδικτυακά παιχνίδια έως εικονικά περιβάλλοντα που προσομοιώνουν καταστάσεις του πραγματικού κόσμου. Επιπλέον, το διαδραστικό υλικό τείνει να διευκολύνει την μνήμη και την καλύτερη διατήρηση της γνώσης. Σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε η Quizlet, το 83% των εκπαιδευτικών και το 65% των μαθητών πιστεύουν ότι οι συσκευές της τάξης κάνουν τη μάθηση πιο διασκεδαστική.

Οι ανάγκες των εκπαιδευτικών, που καλύπτονται από την προσέγγιση της μικτής μάθησης, είναι:

Συλλογή έγκυρων δεδομένων

Τα προγράμματα μικτής μάθησης συνήθως ενσωματώνουν λογισμικό που μπορεί να συλλέγει αυτόματα τα δεδομένα των μαθητών. Αυτό παρέχει μια πιο απλοποιημένη μέθοδο για τον εκπαιδευτικό να μετρά την πρόοδο του μαθητή - να βλέπει τις επιδόσεις του μαθητή και τους τομείς στους οποίους μπορεί να χρειάζεται περισσότερη καθοδήγηση, βοηθώντας το μαθησιακό ταξίδι να γίνει πολύ πιο αποτελεσματικό.

Αποτελεσματική χρήση του χρόνου

Η παραδοσιακή μάθηση συνήθως περιλαμβάνει εκπαιδευτικούς που ξοδεύουν χρόνο εκτός τάξης για την ολοκλήρωση διοικητικών εργασιών, όπως εκτύπωση φυλλαδίων, μεταφόρτωση δεδομένων παρουσίας, χειροκίνητη βαθμολόγηση εργασιών κλπ. Ωστόσο, μέσω της χρήσης της τεχνολογίας στη μικτή μάθηση, πολλές από αυτές τις εργασίες μπορούν να ψηφιοποιηθούν, επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο βοηθώντας τους μαθητές να κατανοήσουν το υλικό και να αναπτύξουν δεξιότητες.

Επαναπροσδιορισμός των δεσμών

Η μικτή μάθηση παρέχει μια σειρά αποτελεσματικών μέσων για εκπαιδευτικούς και μαθητές ώστε να συνεργαστούν καλύτερα μεταξύ τους. Στο τέλος, και τα δύο μέρη μπορούν να επωφεληθούν από αυτή την αλλαγή στη συνεργασία. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να παραμείνουν σε επαφή με την πρόοδο των μαθητών, ενώ οι μαθητές μπορούν να κάνουν περισσότερες ερωτήσεις και να αποκτήσουν βαθύτερη γνώση.

Αύξηση της συμμετοχής των μαθητών

Με την παροχή ψηφιακών ευκαιριών για συμμετοχή, οι εκπαιδευτικοί μπορεί να δουν μεγαλύτερη συμμετοχή στο διαδίκτυο από εκείνους τους μαθητές που δεν αισθάνονται τόσο άνετα να μοιράζονται τα όσα λένε μπροστά στους συνομηλίκους τους, αυτοπροσώπως.

Παροχή ευελιξίας

Η μικτή μάθηση δίνει στους εκπαιδευτικούς μεγαλύτερη ευελιξία στην προσαρμογή του διδασκόμενου υλικού ώστε να ταιριάζει αφενός με το ενδιαφέρον των μαθητών τους και αφετέρου με το μαθησιακό τους στυλ. Οι εκπαιδευτικοί έχουν επίσης στη διάθεσή τους ένα ευρύ φάσμα πόρων για την παροχή μαθησιακού υλικού σε διαφορετικά πλαίσια. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν διαλέξεις, φροντιστήρια και πρακτικά περιβάλλοντα κατά τη διδασκαλία ενός συγκεκριμένου θέματος.

Εκμάθηση νέων δεξιοτήτων

Ως μαθητές, οι εκπαιδευτές ενηλίκων μαθαίνουν επίσης διάφορες δεξιότητες μέσω της διδασκαλίας με τη χρήση μικτής μάθησης, όπως η δημιουργικότητα, η επίλυση προβλημάτων, η δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου, κλπ.

Οι ανάγκες των οργανισμών, που καλύπτονται από την προσέγγιση της μικτής μάθησης, είναι:

1. Επιτρέποντας τη λειτουργία, ακόμη και με περιορισμούς σε ισχύ

Η μικτή μάθηση ήταν (και εξακολουθεί να είναι) μια ιδανική λύση όταν η δια ζώσης παρακολούθηση είναι περιορισμένη ή δεν είναι διαθέσιμη. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, το μοντέλο αυτό επέτρεψε τη συνέχιση της εκπαίδευσης όταν διαφορετικά θα είχε διακοπεί.

2. Μείωση του κόστους

Η μικτή μάθηση απαιτεί λιγότερους εκπαιδευτικούς και λιγότερο φυσικό χώρο σε σύγκριση με την παραδοσιακή μάθηση. Έτσι, μειώνεται το κόστος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, το κόστος ενοικίασης (εάν ο οργανισμός νοικιάζει μεγάλους χώρους) καθώς και το κόστος υλικού (πίνακες, μαρκαδόροι, τετράδια, κλπ.) και εκτυπώσεων.

3. Προσέλκυση περισσότερων μαθητών

Δεν μπορούν ή δεν θέλουν να παρακολουθήσουν δια ζώσης εκπαιδευτικά προγράμματα όλοι οι μαθητές, ιδίως όσοι ζουν σε επαρχιακές περιοχές, έχουν κινητικές δυσκολίες ή αντικρουόμενα ωράρια εργασίας. Το άνοιγμα των εκπαιδευτικών προσφορών που μπορούν να ολοκληρωθούν τόσο δια ζώσης όσο και διαδικτυακά επιτρέπει στον οργανισμό να προσεγγίσει νέους πληθυσμούς και να προσελκύσει περισσότερους μαθητές.

Συνολικά, η μικτή μάθηση φαίνεται να έχει τη δυνατότητα να καταστήσει την εκπαίδευση ενηλίκων πιο ελκυστική, προσιτή και αποτελεσματική για τους ενήλικες μαθητές. Η χρήση της μικτής μάθησης καθιστά τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες προσιτές για τους μαθητές που συνδυάζουν εργασία, ελεύθερο χρόνο και οικογενειακή ζωή, ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές ή έχουν ειδικές μαθησιακές ανάγκες. Ο λιγότερος χρόνος που δαπανάται στην αίθουσα διδασκαλίας και η διαδικτυακή παράδοση του εκπαιδευτικού υλικού, η αξιολόγηση και η καθοδήγηση, είναι ιδιαίτερα βολικά για τους ενήλικες μαθητές που συχνά έχουν άλλες προτεραιότητες και υποχρεώσεις.

Για τους εκπαιδευτικούς, η μικτή μάθηση παρέχει περισσότερα δεδομένα, ευελιξία, εργαλεία και μεθόδους για χρήση στην εκπαίδευση και τους επιτρέπει να επικεντρωθούν στην πραγματική διδασκαλία αντί για διοικητικά καθήκοντα. Για τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, η μικτή μάθηση παρείχε και συνεχίζει να παρέχει έναν τρόπο να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους ακόμη και σε καταστάσεις ανωτέρας βίας (όπως η πανδημία COVID-19), γεγονός που συμβάλλει στη μείωση του κόστους και στην προσέλκυση μάθησης που προέρχεται από διαφορετικά υπόβαθρα και τομείς.

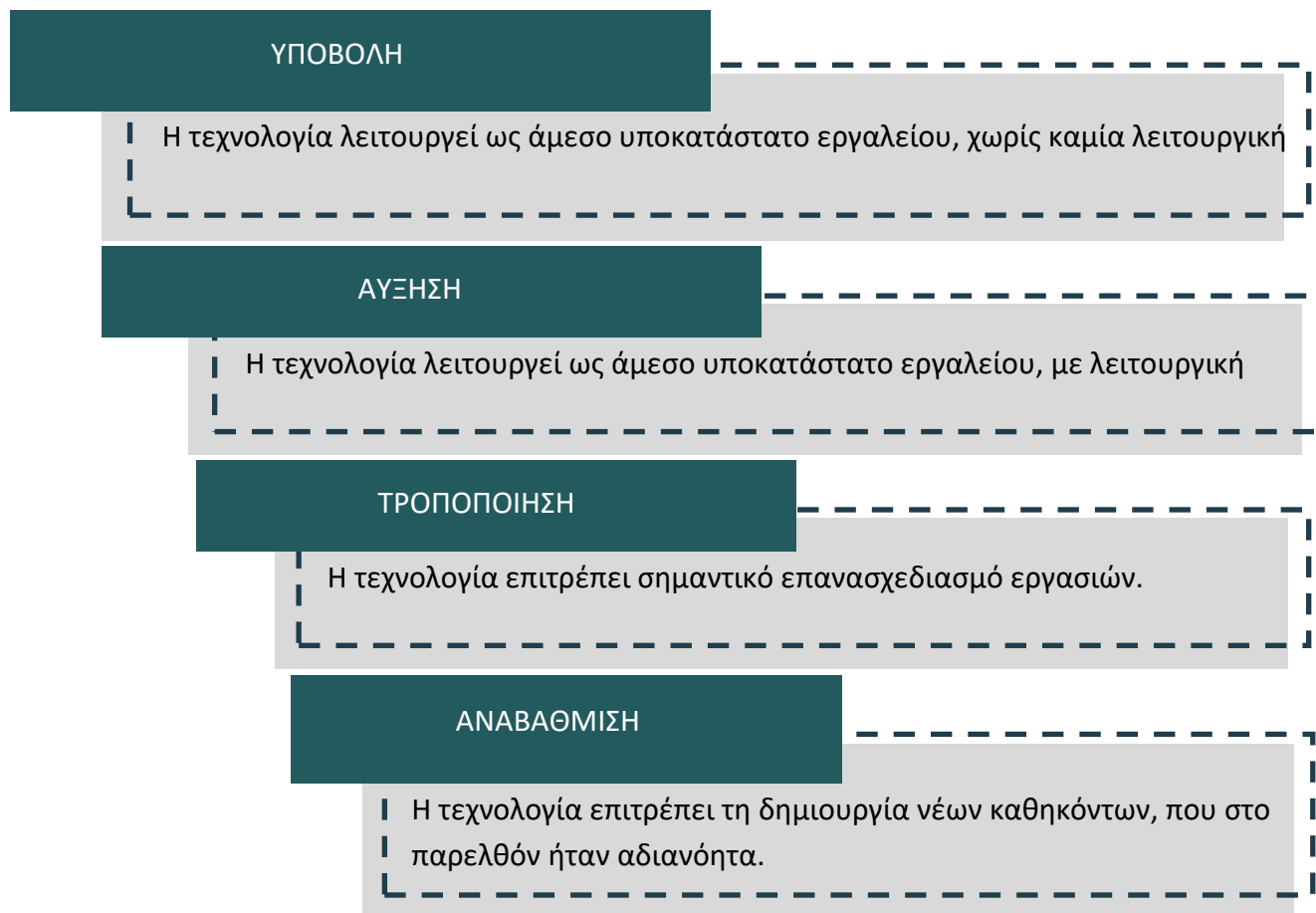
2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ: ΜΕΘΟΔΟΙ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ, ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

2.1 Ηλεκτρονική μάθηση

Η ηλεκτρονική μάθηση είναι η μάθηση που βασίζεται στη χρήση της τεχνολογίας όσον αφορά την παράδοση και την υλοποίηση. Είναι ένας τρόπος εξ αποστάσεως μάθησης που αποσυνδέει σε φυσικό επίπεδο τον εκπαιδευτή από τον χρήστη, ενώ περιλαμβάνει τεχνολογικές συσκευές για την ενσωμάτωση της διαδικασίας απόκτησης γνώσεων.

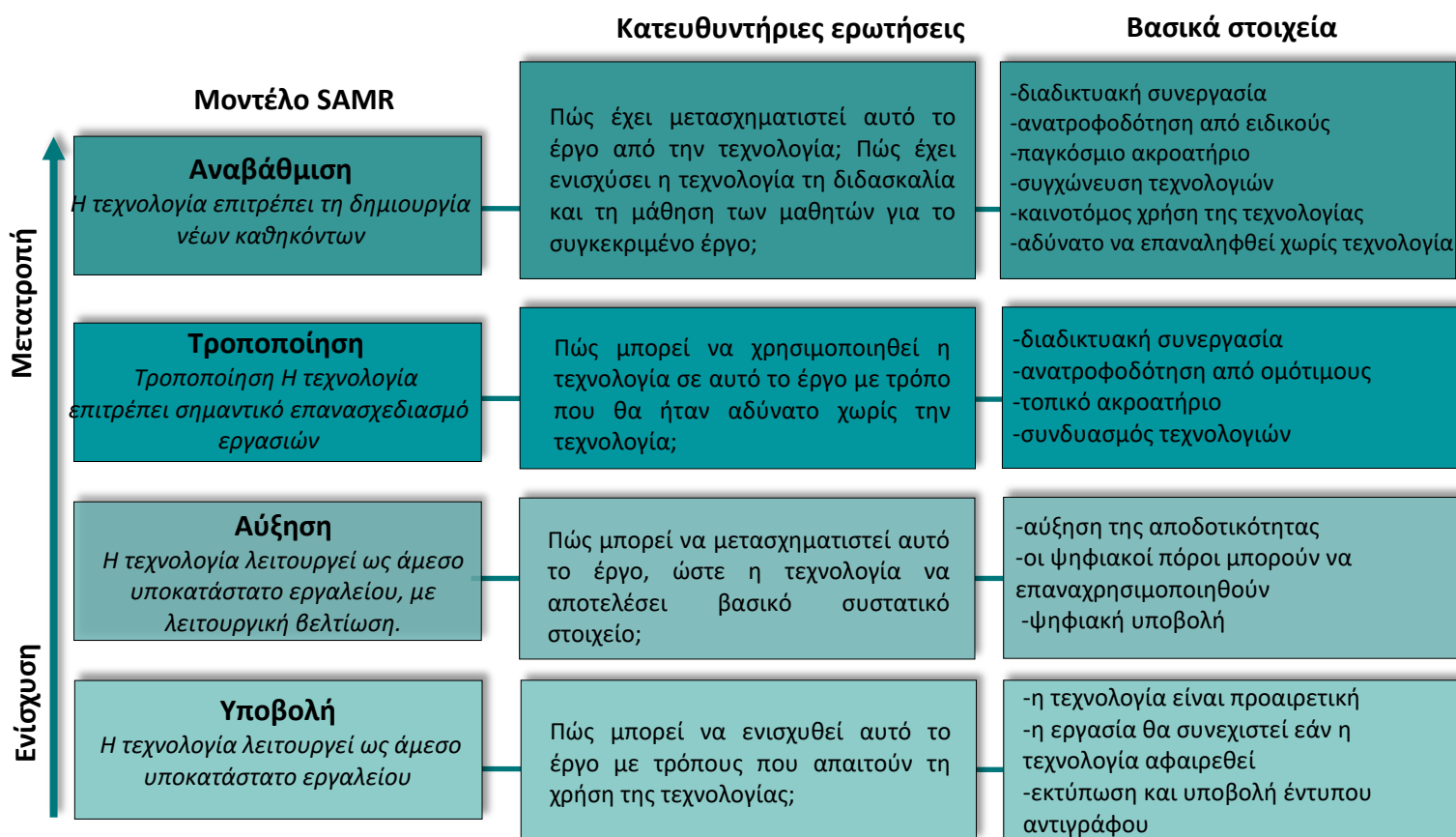
Το μοντέλο SAMR: έμπνευση κατά τη διδασκαλία

Ένα θεωρητικό μοντέλο που αναπτύχθηκε το 2010 από τον Ruben Puentedura (ιδρυτή της Hyprpus) και το οποίο προσδιορίζει 4 διαφορετικά επίπεδα εισαγωγής των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση, τα οποία με τη σειρά τους χωρίζονται σε φάσεις βελτίωσης (τα δύο πρώτα) και μετασχηματισμού (τα δύο τελευταία). Τα τέσσερα στάδια του μοντέλου SAMR συνοψίζονται παρακάτω:

Το μοντέλο SAMR είναι ουσιαστικά ένα εργαλείο προγραμματισμού που βοηθά στο σχεδιασμό καλύτερων μαθησιακών δραστηριοτήτων για τους μαθητές.

Θέλω να χρησιμοποιήσω την τεχνολογία για μια εργασία με τους μαθητές μου - Πώς μπορεί η τεχνολογία να αναβαθμίσει τη διδασκαλία και τη μάθηση στην τάξη μου;

Τύποι ηλεκτρονικής μάθησης

Orizzontescuola.it

Μια πρωτοβουλία που εγκαινιάστηκε από διάσημα πανεπιστήμια όπως το Χάρβαρντ και το MIT στη Βοστώνη, η οποία σταδιακά εξαπλώνεται και σε άλλα πανεπιστήμια, είναι αυτή των Μαζικών Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων (Massive Open Online Courses - MOOC), ανοικτά και μαζικά μαθήματα προσβάσιμα στο διαδίκτυο, που συχνά δεν έχουν κάποια οικονομική επιβάρυνση. Η συμμετοχή σε αυτά τα μαθήματα αυξάνεται με την πάροδο των ετών, παρουσιάζοντας μια σταθερά ανοδική τάση. Ένα MOOC είναι μία από τις πολλές διαφορετικές μορφές που μπορεί να πάρει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, αλλά υπάρχουν και άλλες.

2.2 Μικτή μάθηση

Η μικτή μάθηση είναι μια προσέγγιση που συνδυάζει παραδοσιακές και διαδικτυακές μαθησιακές δραστηριότητες υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, με κάποια στοιχεία ελέγχου από τους μαθητές. Προσδιορίζει εκπαιδευτικές πορείες που περιλαμβάνουν μια ολοκληρωμένη χρήση διαφορετικών εκπαιδευτικών εργαλείων, συνδυάζοντας στοιχεία της παραδοσιακής εκπαίδευσης και τεχνολογικά εργαλεία. Δεν πρέπει να συγχέετε τη μικτή εκπαίδευση με την ηλεκτρονική μάθηση. Ενώ η τελευταία λαμβάνει χώρα εξ ολοκλήρου στο διαδίκτυο, το διαδικτυακό μέρος δεν αντικαθιστά πλήρως τη δια ζώσης εκπαίδευση με έναν εκπαιδευτικό στη μικτή εκπαίδευση. Αλλά το πιο σημαντικό, δηλαδή το κλειδί για τη διάκριση μεταξύ της παραδοσιακής τεχνολογικής εκπαίδευσης ή των διαδικτυακών μαθημάτων και της μικτής εκπαίδευσης, είναι ο έλεγχος των μαθητών. Ο σπουδαστής ενδυναμώνεται στη μικτή μάθηση, καθώς επενδύει στη λήψη αποφάσεων, στη διαχείριση του χρόνου και στην εξατομίκευση του περιεχομένου.

Γιατί να το θέλουμε;

Η αναζήτηση της ποιότητας και η ανάγκη να εξασφαλιστεί η αριστεία της κατάρτισης, ικανή να συμβαδίζει με μια ολοένα και πιο διασυνδεδεμένη κοινωνία, οδηγεί στην επανεξέταση των παραδοσιακών τρόπων οργάνωσης και παροχής εκπαίδευσης, όχι μόνο στα σχολεία ή τα πανεπιστήμια, αλλά και στην εταιρική κατάρτιση σε κάθε τομέα και πεδίο. Η μικτή εκπαίδευση είναι αυτή που φαίνεται να ανταποκρίνεται καλύτερα σε αυτή την πρόκληση, καθώς μπορεί να συνδυάσει τα πλεονεκτήματα της αλληλεπίδρασης με τους καθηγητές και τους συναδέλφους με τις σχεδόν απεριόριστες δυνατότητες που προσφέρει η τεχνολογία.

Η τεχνολογία χρησιμεύει για τον εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής εμπειρίας και τη διεύρυνση των γνώσεων σε ορισμένα θέματα. Τα εργαλεία πολυμέσων διαδραματίζουν επίσης ισχυρό ρόλο στην ενίσχυση της συνεργασίας, καθώς επιτρέπουν την ανταλλαγή περιεχομένου, η οποία επιφέρει μια διαδικασία από κοινού δημιουργίας της γνώσης. Σήμερα, αλληλεπιδρούμε με την πραγματικότητα (και η πραγματικότητα αλληλεπιδρά μαζί μας) μέσω μιας ποικιλίας συσκευών, γλωσσών, ερεθισμάτων. Με την ενσωμάτωσή τους στη διδασκαλία και την εκπαίδευσή μας θα παρέχουμε μια πιο σύνθετη, άμεση και ποικίλη μαθησιακή εμπειρία, συμβάλλοντας έτσι στη διαδικασία απόκτησης γνώσεων.

Τέλος, η Μικτή Μάθηση μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, ιδίως όταν πρόκειται για τη Μη Τυπική Εκπαίδευση (Non-Formal Education - NFE), επειδή η NFE απαιτεί μεθόδους και τεχνικές που είναι μη ιεραρχικές, συμμετοχικές, προσανατολισμένες στους μαθητές και μπορούν να ενσωματώσουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που υπερβαίνουν κατά πολύ την παραδοσιακή «άσκηση στην τάξη». Επιπλέον, αποδεσμεύοντας τον εκπαιδευτή από τους μαθητές για ένα μέρος της εκπαίδευσης, γίνεται εφικτό για το περιβάλλον του μαθητή να προκύψει σε κάθε δύναμη, όντας τελικά ενσωματωμένο στη μαθησιακή εμπειρία

Μοντέλα Μικτής Μάθησης

Σε γενικές γραμμές, ένα μικτό έργο περιλαμβάνει ένα συνδυασμό από:

- διαλέξεις ή δραστηριότητες που ανατίθενται σε έναν καθηγητή ή δάσκαλο (αίθουσα διδασκαλίας, εικονική αίθουσα διδασκαλίας, βίντεο κ.λπ.),
- δραστηριότητες ατομικής εκπαίδευσης (ψηφιακό περιεχόμενο, εκπαίδευση με βάση τον υπολογιστή (Computer Based Training - CBT), ένα παράδειγμα μπορεί να είναι μαθήματα γλώσσας σε διαδραστικά CD, WBT (Web-Based Training Online εκδοχή της CBT, αναφέρεται σε μαθήματα που μπορούν να παρακολουθηθούν με σύνδεση στο Διαδίκτυο).
- συνεργατικές διαδικασίες μάθησης στο πλαίσιο μιας μαθησιακής κοινότητας (που βασίζονται σε σύγχρονη αλληλεπίδραση, δια ζώσης ή εξ αποστάσεως (συνομιλία, τηλεδιάσκεψη), ή σε εργαλεία ασύγχρονης επικοινωνίας - φόρουμ, λίστες αλληλογραφίας, ενημερωτικά δελτία κλπ.)

Οι περισσότερες μαθησιακές εμπειρίες με τη Μικτή Διδασκαλία βασίζονται σε τέσσερα βασικά μοντέλα :

ΕΝΑΛΛΑΓΗ

Οι μαθητές «εναλλάσσονται» μέσα σε διαφορετικούς τρόπους μάθησης. Τουλάχιστον ένας από αυτούς είναι ψηφιακός ή διαδικτυακός. Στο πλαίσιο αυτού του μοντέλου, μπορούμε να διακρίνουμε περαιτέρω :

- **Μοντέλο εναλλαγής σταθμών:** όπου σε μια φυσική τάξη οι μαθητές έχουν έναν ή περισσότερους διαδικτυακούς σταθμούς διαθέσιμους για εις βάθος μελέτη, έρευνα κλπ.
- **Μοντέλο εναλλαγής σε εργαστήριο:** οι μαθητές έχουν πρόσβαση σε ένα εργαστήριο όπου υπάρχουν διαδικτυακοί σταθμοί,
- **Μοντέλο εναλλασσόμενης τάξης:** η ηλεκτρονική διδασκαλία αντικαθιστά εξ ολοκλήρου ή εν μέρει την παραδοσιακή,
- **Μοντέλο ατομικής εναλλαγής:** κάθε μαθητής έχει το δικό του εξατομικευμένο πρόγραμμα «εναλλαγής» μεταξύ παραδοσιακών μαθημάτων και εικονικών μαθησιακών φάσεων.

ΕΥΕΛΙΞΙΑ

Οι μαθητές κάνουν τις περισσότερες δραστηριότητές τους online, μέσα στην τάξη και υπό την επίβλεψη του εκπαιδευτικού, ο οποίος έχει έτσι περισσότερο χρόνο για να στρέψει την προσοχή του στους πιο δύσκολους μαθητές .

A LA CARTE

Το πιο εξατομικευμένο μοντέλο για τον μαθητή, ο οποίος μπορεί να δημιουργήσει αυτόνομα το δικό του πρόγραμμα σπουδών, επιλέγοντας διαδικτυακά μαθήματα που συμπληρώνουν ή αντικαθιστούν τα μαθήματα στην τάξη, τα οποία πρέπει να παραμείνουν σε μια προκαθορισμένη αναλογία. Εν ολίγοις, ενώ ορισμένα μαθήματα είναι διαδικτυακά, άλλα παρακολουθούνται στο σχολείο, ώστε οι μαθητές να συνεχίσουν να επωφελούνται από την αλληλεπίδραση με τους καθηγητές και τους συμμαθητές τους

ΕΙΚΟΝΙΚΑ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΟ

Οι μαθητές είναι ελεύθεροι να ολοκληρώνουν τις εργασίες τους στο διαδίκτυο και ανεξάρτητα, αλλά έχουν ατομικές συνεδρίες που συμφωνούνται με τον καθηγητή .

2.3 Πώς να σχεδιάσετε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα;

Όταν σχεδιάζετε ένα μάθημα, θα πρέπει να εξετάζετε τα ακόλουθα στοιχεία :

- **Σκοποί:** προσδιορίστε τους μαθησιακούς σκοπούς του εκπαιδευτικού προγράμματος για κάθε ακαδημαϊκή ενότητα και κάθε μάθημα .
- **Στόχος:** Προσδιορίστε τους μαθητές-στόχους στους οποίους απευθύνεται το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.
- **Αναμενόμενα αποτελέσματα:** Περιγράψτε τα επιθυμητά αποτελέσματα του εκπαιδευτικού.
- **Μαθησιακό περιβάλλον/πλαίσιο:** Προσδιορίστε τους χώρους στους οποίους θα πραγματοποιηθεί η διδασκαλία (εργαστήριο, αίθουσα διδασκαλίας, DAD).
- **Συσκευές που είναι διαθέσιμες στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές:** Διαδραστικός πίνακας, Η/Υ, Tablet, κινητό τηλέφωνο.
- **Τεχνολογικά εργαλεία:** Επιλογή των καταλληλότερων εργαλείων ανάλογα με τους στόχους (διαδικτυακά εργαλεία έρευνας, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, cloud, δικτυακό βίντεο, podcasts, εικόνες, ηλεκτρονικά βιβλία, παρουσιάσεις, έγγραφα, βιντεοσκοπήσεις, πλατφόρμες διδασκαλίας, εφαρμογές τηλεδιάσκεψης)
- **Στρατηγική διδασκαλίας:** Μάθημα μετωπικής διδασκαλίας, ομάδες μελέτης, καταιγισμός ιδεών
- **Διδακτικό υλικό:** Θα πρέπει να σκεφτείτε τι είδους υλικό θα θελήσετε να παρέχετε στους μαθητές. Όσο πιο ποικίλο είναι το υλικό, τόσο πιο ενδιαφέροντα και ελκυστικά θα είναι τα μαθήματά σας. Θα πρέπει επίσης να σκεφτείτε τι υλικό θα παραδώσετε για το διαδικτυακό/ ασύγχρονο μέρος της διδασκαλίας (αυτό εξαρτάται επίσης από το μοντέλο μικτής μάθησης που θα επιλέξετε - βλ. παραπάνω).
- **Χρονοδιάγραμμα:** Θα πρέπει να σκεφτείτε πότε θέλετε να πραγματοποιήσετε τα (διαδικτυακά και μη διαδικτυακά) μαθήματά σας.
- **Εργαλεία αξιολόγησης:** Θα πρέπει να σκεφτείτε πώς θα αξιολογείτε την πρόοδο των μαθητών σας. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τόσο τυπικά όσο και μη τυπικά εργαλεία αυτοαξιολόγησης κ.ο.κ.

Μπορείτε επίσης να ανατρέξετε σε κάτι που ονομάζεται μοντέλο ASSURE:

A - Ανάλυση μαθητών
S - Καθορισμός στόχων
S - Επιλογή μέσων και υλικών
U - Αξιοποίηση μέσων και υλικών
R - Απαιτούμενη συμμετοχή των μαθητών
E - Αξιολόγηση και αναθεώρηση

Μερικά εργαλεία για μικτή μάθηση

There are many tools the teacher/trainer can use when designing a blended training. Some of these are:

GOOGLE CLASSROOM

Βοηθά τους εκπαιδευτικούς να οργανώνουν τις τάξεις, να παρακολουθούν τη χρήση των αρχείων και να δίνουν πρόσβαση σε έγγραφα και σχετικά μέσα.

(https://edu.google.de/intl/en_ALL/products/classroom/)

ZOOM CLASSROOM

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το Zoom για να δημιουργήσετε μια εκπαιδευτική εμπειρία στην αίθουσα διδασκαλίας. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα Zoom έχουν οικονομικό κόστος, αλλά είναι αποτελεσματικά.

(<https://zoom.us/education>)

KAHOOT!

Το Kahoot «συνιστάται ως ένα ψηφιακό εργαλείο μάθησης που οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να διευκολύνουν την αξιολόγηση των μαθητών και να παρακολουθούν τη μάθηση των μαθητών με διασκεδαστικό και ελκυστικό τρόπο». (<https://kahoot.com/kahoot-news/kahoot-highlighted-as-a-top-tech-tool-for-the-classroom/>)

ΒΙΝΤΕΟ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΒΙΝΤΕΟ

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε βίντεο στις δραστηριότητές σας, ακόμη και διαδραστικά βίντεο με τα οποία οι μαθητές μπορούν να παίξουν. Αλλά μπορείτε επίσης να βάλετε τους μαθητές να δημιουργήσουν τα δικά τους βίντεο για να προωθήσουν τις διαδικασίες μάθησης (παράγοντας περιεχόμενο για ένα θέμα θα μάθουν περισσότερα για το θέμα). Μπορείτε να βρείτε έναν κατάλογο με δωρεάν πηγές επεξεργασίας βίντεο εδώ: (<https://www.shopify.com/blog/best-free-video-editing-software>)

MOODLE

Το Moodle είναι μια πλατφόρμα μάθησης ανοικτού κώδικα, ένα λογισμικό που μπορείτε να κατεβάσετε δωρεάν, το οποίο «έχει σχεδιαστεί για να παρέχει στους εκπαιδευτικούς, τους διαχειριστές και τους μαθητές ένα ενιαίο ισχυρό, ασφαλές και ολοκληρωμένο σύστημα για τη δημιουργία εξατομικευμένων περιβαλλόντων μάθησης».

(<https://moodle.org/?lang=en>)

Πράγματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό ενός μαθήματος

ΠΛΑΙΣΙΟ

Υου Θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη το κοινωνικό, πολιτισμικό και οργανωτικό πλαίσιο των μαθητών σας κατά το σχεδιασμό ενός μαθήματος και κατά την υλοποίησή του. Η ιδέα είναι ότι η μαθησιακή εμπειρία θα είναι σχετική με την πραγματικότητα των μαθητών σας, ώστε το περιεχόμενο να γίνει πιο ελκυστικό και η μάθηση να έχει μεγάλη διάρκεια. Στην ουσία, η μετάβαση μεταξύ της μαθησιακής διαδικασίας και της «παρακολούθησης» θα είναι ευκολότερη και το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα πιο αποδοτικό.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΑ

Η μικτή μάθηση βασίζεται κυρίως σε δραστηριότητες που αφορούν εργασίες. Είναι σημαντικό να διατηρηθεί η δέσμευση και τα κίνητρα. Ως εκ τούτου, τα καθήκοντα πρέπει να είναι συναφή, προκλητικά και ελκυστικά για τα άτομα και τις ομάδες. Η μάθηση με βάση τα καθήκοντα συνιστάται για την εξοικείωση των συμμετεχόντων με τις τεχνικές πλευρές των πλατφορμών. Ωστόσο, είναι σημαντικό να μην μετατραπεί σε μια λίστα «εργασιών» με προθεσμία, η οποία μπορεί να συνδέεται με την τυπική εκπαίδευση. Μια «ξεκάθαρη και αποτελεσματική» μάθηση με βάση τα καθήκοντα στην αρχή μπορεί να αποθαρρύνει πολύ σε μακροπρόθεσμη βάση.

ΣΦΑΙΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ο εκπαιδευτικός πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις γνωστικές, συναισθηματικές και πρακτικές ικανότητες των μαθητών. Η διαδικτυακή μάθηση μπορεί να έχει ορισμένα μειονεκτήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν (π.χ. οι περιορισμοί της εικονικής διεπαφής για την αντιμετώπιση των συναισθημάτων και η αποπροσωποποίηση της τάξης, η τάση να στηρίζεται κανείς κυρίως σε εργασίες που βασίζονται στη «γραπτή σύνταξη», η ανάγκη παρακολούθησης των διαδικτυακών δραστηριοτήτων με πρακτικές εκτός σύνδεσης στο πλαίσιο των διαφορετικών πλαισίων των συμμετεχόντων). «Η οργάνωση συγχρονισμένων συναντήσεων, η συζήτηση και όχι μόνο η γραφή, η χρήση σχεδίων, mindmaps, βίντεο για ορισμένα τμήματα των εκπαιδευτικών ενοτήτων και η συμμετοχή σε ηλεκτρονικές δραστηριότητες (ηλεκτρονικές συσκευές, ηλεκτρονικές εκστρατείες...)» έχουν αναγνωριστεί ως βέλτιστες πρακτικές για μια σφαιρική προσέγγιση της μικτής μάθησης.

2.4 Συνοψίζοντας

εμπνευσμένη αρχή της μικτής μάθησης είναι η ευελιξία και η τοποθέτηση του μαθητή στο κέντρο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας μέσω των νέων τεχνολογιών, σε συνδυασμό με την παραδοσιακή αλληλεπίδραση με τον καθηγητή και τους συμμαθητές του.

Στόχος είναι να παρέχεται στους μαθητές μια ολοκληρωμένη, πιο αποδοτική, πιο επιμορφωτική εμπειρία, με σεβασμό στο χρόνο μάθησης, στις προσωπικές τους δραστηριότητες εκτός σχολείου και, γιατί όχι, στις κλίσεις και τις φιλοδοξίες τους.

Όσο κι αν η μικτή μάθηση έχει κωδικοποιηθεί σε τέσσερα μοντέλα, σεβόμενη τις αρχές που διαφοροποιούν το μοντέλο αυτό από την απλή διαδικτυακή εκπαίδευση, οι τρόποι εφαρμογής της μπορούν να είναι ατελείωτοι.

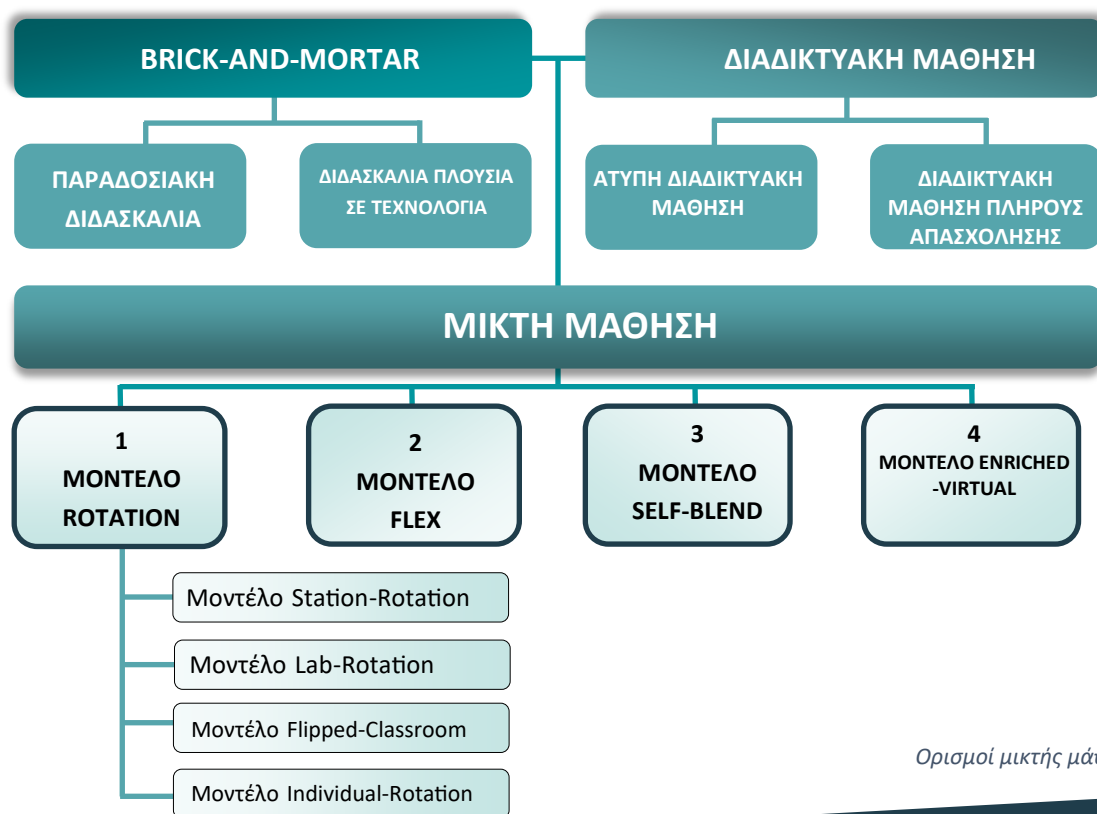

3. ΜΙΚΤΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΠΩΣ ΝΑ ΤΑ ΕΦΑΡΜΟΣΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΤΕ ΤΑ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΤΑΙΡΙΑΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΣΑΣ

Η μικτή μάθηση είναι το σημείο όπου η σύγχρονη μάθηση συναντά τις τεχνικές ασύγχρονης μάθησης και οι δύο κατηγορίες επωφελούνται. Η μικτή μάθηση δεν επωφελείται μόνο από την εφαρμογή της σύγχρονης μάθησης, αλλά έχει επίσης την ευκαιρία να επωφεληθεί από τις τεχνικές «προχωρήστε με το δικό σας ρυθμό» που αποτελούν μέρος της ασύγχρονης μάθησης. Ωστόσο, ας υποθέσουμε ότι θέλετε να αξιοποιήσετε πλήρως τα πλεονεκτήματα της μικτής μάθησης στη μη τυπική εκπαίδευση ενηλίκων. Στην περίπτωση αυτή, είναι καλή ιδέα να μάθετε για τα διάφορα μοντέλα μικτής μάθησης και τον τρόπο αξιοποίησής τους.

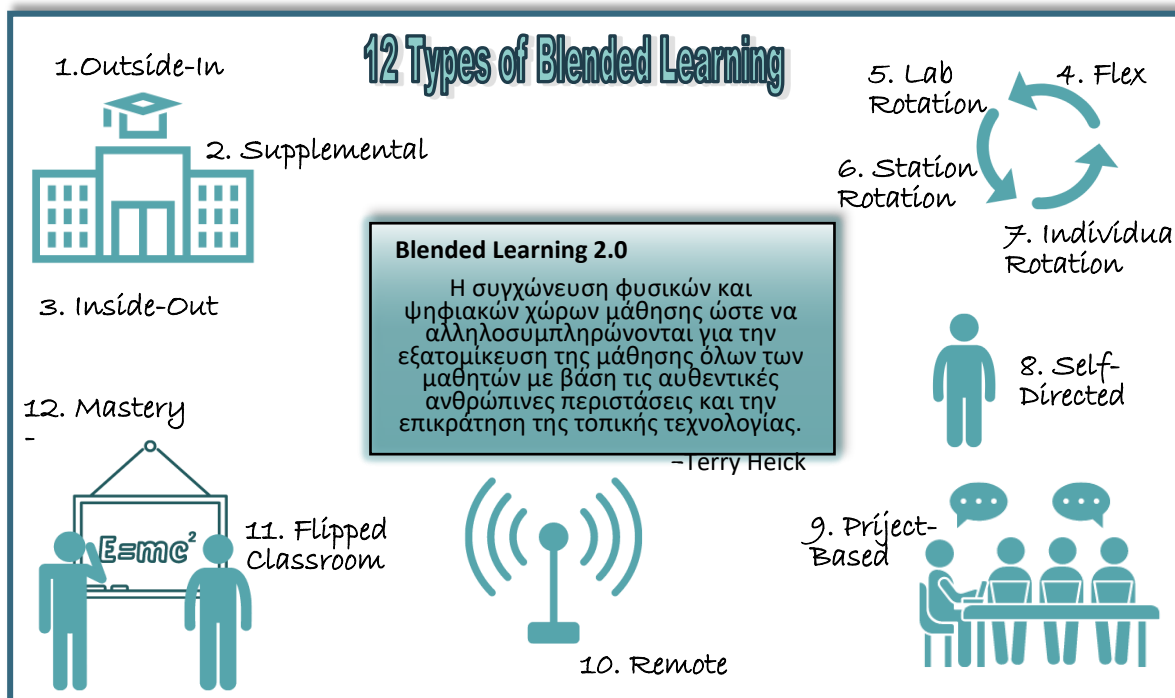
3.1 Μοντέλα μικτής μάθησης

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το Ινστιτούτο Christensen περιγράφει τέσσερα διακριτά μοντέλα μικτής μάθησης. Η πλειονότητα των προγραμμάτων μικτής μάθησης μοιάζει με ένα από τα τέσσερα μοντέλα: Rotation, Flex, A La Carte και Enriched Virtual. Το μοντέλο Rotation περιλαμβάνει τέσσερα επιμέρους μοντέλα: Η εναλλαγή σε σταθμούς, η εναλλαγή σε εργαστήρια, η εναλλασσόμενη τάξη και η ατομική εναλλαγή.

Ορισμοί μικτής μάθησης

Η TeachThought, ένας οργανισμός αφιερωμένος στην καινοτομία στο χώρο της εκπαίδευσης, έχει διακρίνει 12 μοντέλα: Station, Lab και Individual Rotation Blended Learning, Remote Blended Learning (αναφέρεται επίσης ως Enriched Virtual), Flex Blended Learning, η 'Flipped Classroom' Blended Learning, Project-Based Blended Learning, Self-Directed Blended Learning, Inside-Out Blended Learning, Outside-In Blended Learning, Supplemental Blended Learning και Mastery-Based Blended Learning.

12 Τύποι Μικτής Μάθησης

3.2 Πώς να εφαρμόσετε και να δημιουργήσετε το δικό σας μοντέλο

Το έργο "Flip Edu Up" στοχεύει στον εκσυγχρονισμό του συστήματος εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης ενηλίκων με τη μικτή μάθηση μέσω των κύριων στόχων που παρατίθενται παρακάτω:

- Βελτίωση των διδακτικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών ενηλίκων
- Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών και των ενηλίκων μαθητών
- Βελτίωση της ικανότητας των εκπαιδευτικών ενηλίκων να παρέχουν μαθήματα υψηλής ποιότητας με τη χρήση μικτής μάθησης
- Υποστήριξη του εκσυγχρονισμού των συστημάτων εκπαιδευτικής κατάρτισης
- Συμβολή στην προετοιμασία της ετοιμότητας, της ανθεκτικότητας και της αποτελεσματικότητας των παρόχων εκπαίδευσης κατά τον χειρισμό καταστάσεων ανωτέρας βίας, εξοπλίζοντάς τους με εργαλεία και νοοτροπίες που είναι απαραίτητες για τη συνέχιση της μαθησιακής διαδικασίας και την πρόοδο
- Εξομάλυνση της μετάβασης από τα παραδοσιακά περιβάλλοντα μάθησης στην τάξη, σε διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης για περιπτώσεις όπου ένα υβριδικό/μικτό περιβάλλον μάθησης δεν αποτελεί επιλογή

Η πρόταση του μοντέλου του έργου "FlipEduUp" βασίζεται στις ανάγκες του συστήματος ανάλυσης, της διαχείρισης της μικτής μάθησης και της συλλογικής/συνεργατικής μάθησης. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ονομάσαμε το μοντέλο μας: FlipEduUp plane knowledge model (**μοντέλο γνώσης αεροπλάνου FlipEduUp**).

3.3 Μοντέλο Flip Edu Up plane knowledge

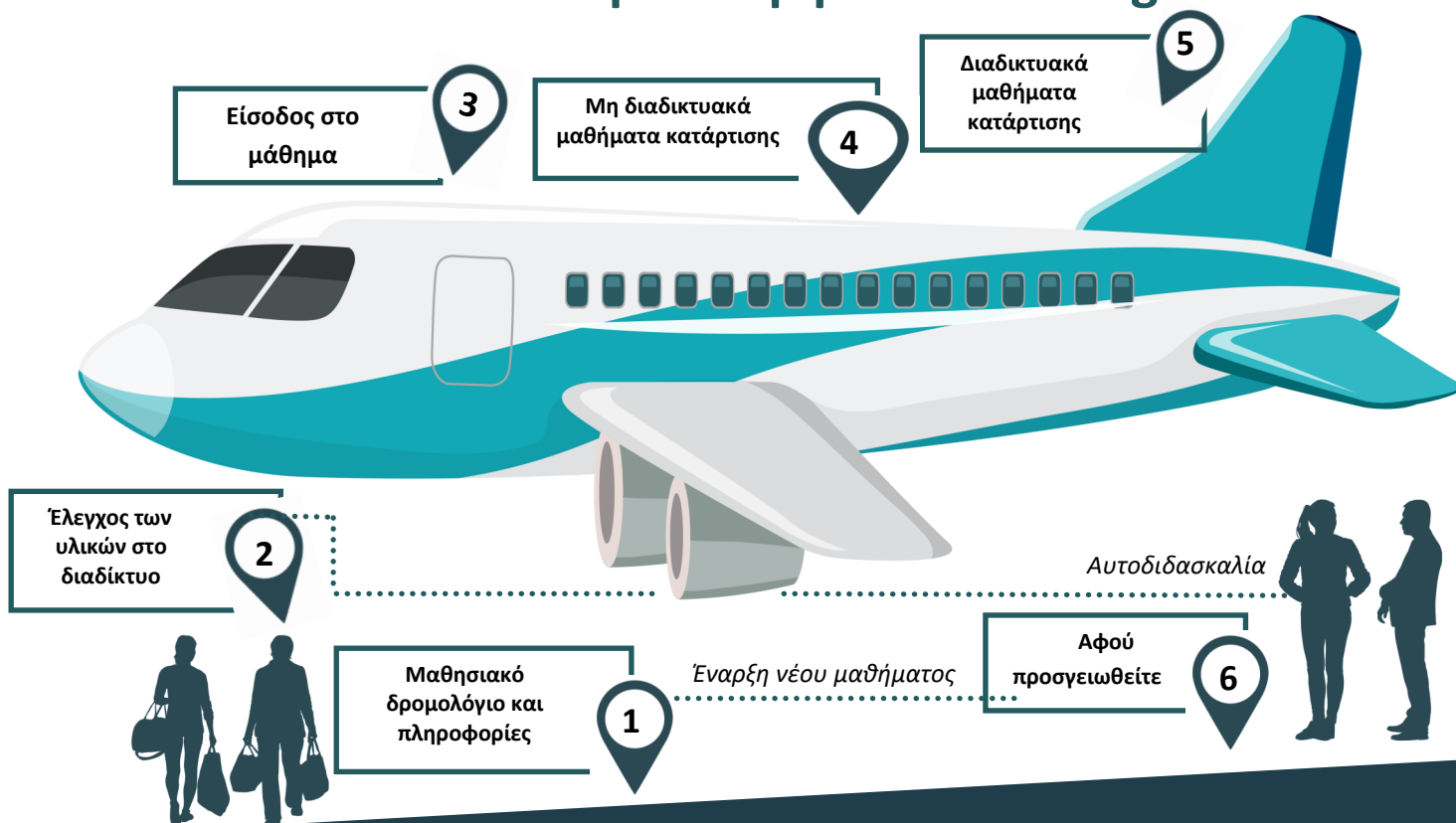
Για πολλούς ενήλικες, το να σχεδιάσουν ένα μακρόχρονο εκπαιδευτικό ταξίδι μπορεί να είναι μια αγχωτική κατάσταση λόγω των μαθησιακών περιορισμών, των εκπαιδευτικών προειδοποιήσεων, των τρομοκρατικών συναγερμών και των υψηλών τελών. Οι μεθοδολογικές μέθοδοι είναι συχνά περίπλοκες· ωστόσο, με τον κατάλληλο σχεδιασμό και την κατάλληλη προετοιμασία, η μάθηση μπορεί να είναι επιτυχής και απλή. Είναι σημαντικό να είστε καλά οργανωμένοι πριν από την άφιξη στην «τάξη» για μια εύκολη μαθησιακή εμπειρία.

Τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων σχεδιάζονται και αναθεωρούνται σε συνεχή βάση και προσανατολίζονται στις ανάγκες των διαφόρων ομάδων. Καθώς η εκπαίδευση ενηλίκων χαρακτηρίζεται - τουλάχιστον κατ' αρχήν - από εθελοντική συμμετοχή, είναι απαραίτητο να διερευνηθούν τα ενδιαφέροντα των δυνητικών συμμετεχόντων. Για παράδειγμα, εάν ένας ενήλικας αποφασίσει να αναπτύξει γλωσσικές δεξιότητες και ο χώρος εργασίας του δεν προσφέρει τη δυνατότητα κάλυψης του

κόστους των γλωσσικών μαθημάτων, ο ενήλικας που αναζητά ενεργά μαθήματα μπορεί να βρεθεί στην ακόλουθη κατάσταση:

- Αναζήτηση των φθηνότερων μαθημάτων που διατίθενται στην αγορά
- Αναζήτηση των διαδικτυακών μαθημάτων που είναι διαθέσιμα σε εφαρμογές
- Αναζήτηση γλωσσικών μαθημάτων στο διαδίκτυο
- Αναζήτηση για NGOS ή ενώσεις που προσφέρουν δωρεάν μαθήματα
- Μαθήματα Σαββατοκύριακου ή ευέλικτου ωραρίου

Μοντέλο FlipEduUp plane learning

ΒΗΜΑ 1: ΕΚΤΥΠΩΣΤΕ ΤΟ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΑΣ ΑΜΕΣΩΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΑΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η δημιουργία μαθημάτων εκπαίδευσης ενηλίκων επιτρέπει στους μαθητές να επεκτείνουν τις δεξιότητές τους και να οικοδομήσουν σημαντικές γνώσεις, ακόμη και αν δεν έχουν πολύ χρόνο και διστάζουν να επιβιβαστούν στη «λειτουργία FlipEduUp plane knowledge». Το μάθημα που προτείνουμε θα πρέπει να χρησιμοποιεί προγράμματα μικτής μάθησης, που τους επιτρέπουν να ξεκλειδώνουν νέες ευκαιρίες με το δικό τους ρυθμό και να έχουν πρόσβαση σε διαδικτυακές και μη διαδικτυακές πηγές κατάρτισης όποτε τους είναι χρήσιμο.

Όταν δημιουργηθεί το πρόγραμμα μαθημάτων, θα πρέπει να δώσετε στους ενήλικες μαθητές τη δυνατότητα να βρουν το μάθημα, χρησιμοποιώντας τα μέσα που χρησιμοποιούν οι ενήλικες σε αυτή την περιοχή για την αναζήτηση πληροφοριών (ραδιόφωνο, ενημερωτικά δελτία, φυλλάδια, ιστοσελίδες, εφαρμογές, ...) και να δώσετε τη δυνατότητα να το κατεβάσουν για να το αναλύσουν οι δυνητικοί μαθητές.

Αυτό το βήμα ονομάζεται: Εκτυπώστε το δρομολόγιο και τις πληροφορίες σας αμέσως μετά την κράτηση του μαθήματος. Το δρομολόγιο [πρόγραμμα σπουδών] αναφέρει όλες τις σημαντικές πληροφορίες, όπως η περιγραφή του μαθήματος, οι στόχοι του μαθήματος, οι μαθησιακοί στόχοι/αποτελέσματα, το σχέδιο αξιολόγησης, το πρόγραμμα δραστηριοτήτων, ο κατάλογος ανάγνωσης. Το δρομολόγιο ή το πρόγραμμα σπουδών λειτουργεί επίσης ως οδηγός για τους ενήλικες μαθητές. Θέτοντας τους στόχους του μαθήματος και τα μαθησιακά αποτελέσματα των ενηλίκων, ενημερώνετε τους μαθητές σχετικά με το υλικό με το οποίο θα ασχοληθούν. Το πρόγραμμα τους ενημερώνει επίσης για το τι πρέπει να περιμένουν από το μάθημα και παρέχει ένα χρονοδιάγραμμα αυτών των προσδοκιών.

ΒΗΜΑ 2: ΕΛΕΓΞΤΕ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αυτό το βήμα είναι σημαντικό για τον μαθητή, καθώς θα προετοιμάσει τον εαυτό του για την περιπέτεια της μάθησης. Επιπλέον, οι εκπαιδευτές πρέπει να θυμούνται ότι οι μαθητές είναι «πεινασμένοι για γνώση», οπότε αν ετοιμάσουν κάποια φυλλάδια για τους μελλοντικά εγγεγραμμένους, θα τους δώσει μια ιδέα για το τι θα περιμένουν από την εκπαιδευτική εμπειρία.

Σημαντικό κατά την προετοιμασία του εαυτού μας για το μάθημα είναι οι πηγές και η προσοχή στην ημερομηνία προσθήκης του υλικού. Ένας από τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται είναι ο AACC (Accuracy, Authority, Currency, and Coverage - Ακρίβεια, Αρχή, Επικαιρότητα και Κάλυψη), ο οποίος μπορεί να συνοψιστεί σε αυτές τις προτάσεις:

- ελέγξτε ποιος δημοσίευσε την πηγή, το σκοπό της, πότε δημιουργήθηκε/ενημερώθηκε και το περιεχόμενό της.
- δείτε αν το περιεχόμενο έχει πιθανή μεροληψία και, αν μια ιστοσελίδα παρέχει παραπομπές ή αξιόπιστους συνδέσμους προς άλλες πηγές, ελέγξτε αν το υλικό είναι ενημερωμένο.

Κατά την προετοιμασία για το μάθημα, προσπαθήστε να εμβαθύνετε στις γνώσεις σας σχετικά με τα θέματα που θα συζητηθούν κατά τη διάρκεια του μαθήματος, ώστε να συμμετέχετε ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία. Ο καθηγητής/εκπαιδευτής θα πρέπει να προετοιμάσει τετριμμένα και όσο το δυνατόν περισσότερα παραδείγματα εξέτασης πρακτικής εφαρμογής για τις γνώσεις που θα αποκτήσουν οι μαθητές.

Η μάθηση είναι μια περιπέτεια, είναι ένα συναρπαστικό ταξίδι! Όσο καλύτερα προετοιμασμένοι είστε για το ταξίδι, τόσο περισσότερα θα απολαμβάνετε τη μάθηση.

ΒΗΜΑ 3: ΕΙΣΟΔΟΣ (ONBOARDING) ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Η είσοδος (Onboarding) στο μάθημα περιλαμβάνει την ενσωμάτωση ενός νέου μαθητή σε ένα προκαθορισμένο μάθημα ή την εξοικείωση ενός νέου μαθητή με τους συμμαθητές του μαθήματος και τους καθηγητές/εκπαιδευτές. Καθώς προσφέρουμε μαθήματα μικτής μάθησης, ο ενήλικος μαθητής θα είναι σε θέση να εγγραφεί στα τρέχοντα διαθέσιμα μαθήματα με λίγα μόνο βήματα από την ιστοσελίδα του έργου.

Επιλέξτε το κουμπί «Μετάβαση στην τάξη». Αυτό θα σας μεταφέρει στη σελίδα του μαθήματος, στην πλατφόρμα μάθησης της. Εάν αυτό είναι το πρώτο σας μάθημα, θα πρέπει να συνδεθείτε ή να εγγραφείτε με το όνομά σας, το email σας και τον κωδικό πρόσβασής σας. Ορισμένες πλατφόρμες μαθημάτων σας επιτρέπουν να εγγραφείτε μέσω κοινωνικών μέσων ή να ζητήσετε περισσότερα στοιχεία επικοινωνίας. Μόλις εγγραφείτε, μπορείτε να κάνετε κλικ στο κουμπί Είσοδος/εγγραφή ή Συμμετοχή στο μάθημα για να αρχίσετε να μαθαίνετε.

Η εκπαίδευση Onboarding είναι μία από τις πιο σημαντικές δραστηριότητες στη διαδικασία μάθησης, διότι χάρη σε αυτήν θα αποφύγουμε την πρόωρη αποχώρηση [drop out των μαθητών]. Αυτή η διαδικασία θα εισάγει τις νέες ευθύνες και θα εξοικειώσει τον μαθητή με την κουλτούρα του Εκπαιδευτικού Ιδρύματος. Όπως κάθε μαθησιακή εμπειρία, η αποτελεσματική είσοδος στην εκπαίδευση είναι ένα ταξίδι και όχι ένα μεμονωμένο γεγονός. Η είσοδος προετοιμάζει τους νέους μαθητές ώστε να γίνουν γρήγορα παραγωγικοί και ενισχύει την απόφαση να ενταχθούν στη διαδικασία μάθησης.

ΒΗΜΑ 4: ΜΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Η εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο επιτρέπει επίσης την ικανοποίηση ενός πλήθους τρόπων και στυλ μάθησης και την επί τούτου καθοδήγηση του διδάσκοντος, καθώς η φυσική παρουσία διευκολύνει πιο διαδραστικές και πρακτικές δραστηριότητες που δεν θα ήταν δυνατές μέσω διαδικτύου.

Αν και πιο χρονοβόρα, λιγότερο επεκτάσιμη και πιο δύσκολα οργανώσιμη από την ηλεκτρονική μάθηση, το περιβάλλον μάθησης πρόσωπο με πρόσωπο θα προσφέρει πάντα σημαντικά οφέλη για τον εκπαιδευόμενο και τη συνολική εμπειρία μάθησης.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου εκπαίδευσης πρόσωπο με πρόσωπο, μπορούν να εφαρμοστούν ορισμένα μέρη του μοντέλου Rotation:

- Station Rotation
- Lab Rotation
- Flipped Classroom
- Individual Rotation

Σε αυτόν τον τρόπο, προτείνουμε να εργάζεστε σε μικρές ομάδες ή πλήρεις τάξεις διδασκαλίας, ομαδικές εργασίες, ατομική διδασκαλία και εργασίες με μολύβι και χαρτί. Οι μαθητές μαθαίνουν κυρίως στην πανεπιστημιούπολη, εκτός από τις εργασίες για το σπίτι και τις ασκήσεις στα επόμενα βήματα.

ΒΗΜΑ 5: ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ: ΑΥΤΟΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΕΝΑ

Αυτό το βήμα θα επικεντρωθεί στις πρακτικές πτυχές της αυτοδιδασκαλίας και θα χρησιμοποιήσει διαφορετικές μεθόδους, όπως η συνεργατική μάθηση και το αυτοδιδασκόμενο διαδικτυακό υλικό. Προτείνουμε την κατασκευή ενός μαθήματος σε μια διαδικτυακή πλατφόρμα, στο οποίο οι μαθητές μπορούν να εγγραφούν όποτε θέλουν και να προχωρήσουν με την ταχύτητά τους, χωρίς να χρειάζεται να πετύχουν οποιεσδήποτε προθεσμίες οποιουδήποτε είδους.

Για να γίνει το μάθημα πιο συμμετοχικό, μπορούν να προσαρμοστούν ορισμένες δραστηριότητες από το «μοντέλο Flex». Οι ασκήσεις και τα θέματα συζήτησης αποτελούν μέρος της διαδικτυακής μάθησης, ακόμη και αν κατά καιρούς κατευθύνει τους μαθητές σε δραστηριότητες εκτός σύνδεσης. Οι μαθητές κινούνται με ένα ατομικά προσαρμοσμένο ρευστό χρονοδιάγραμμα μεταξύ των τρόπων μάθησης. Ο καθηγητής/εκπαιδευτής θα πρέπει να παρέχει κάποια διαδικτυακή υποστήριξη σε ευέλικτη και προσαρμοστική βάση ανάλογα με τις ανάγκες, μέσω δραστηριοτήτων που χρησιμοποιούν υποστήριξη μέσω video chat. Οι εφαρμογές άμεσων μηνυμάτων και συνομιλίας προσφέρουν τη δυνατότητα επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο, μέσω του διαδικτύου. Πολλές δημοφιλείς εφαρμογές άμεσης ανταλλαγής μηνυμάτων προσφέρουν επίσης φωνητική συνομιλία, συνομιλία βίντεο, ακόμη και κοινή χρήση οθόνης, μαζί με τη συνομιλία κειμένου.

Προτείνουμε διδασκαλία σε μικρές ομάδες, ομαδικές εργασίες και ατομική διδασκαλία. Ορισμένες υλοποιήσεις διαθέτουν ουσιαστική υποστήριξη συνομιλίας βίντεο, ενώ άλλες έχουν ελάχιστη υποστήριξη.

ΒΗΜΑ 6: ΑΦΟΥ ΠΡΟΣΓΕΙΩΘΕΙΤΕ - ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ FlipEduUp

Αυτό το βήμα είναι μόνο η αρχή μιας νέας εμπειρίας. Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να συνεχίσουν το εκπαιδευτικό τους ταξίδι με ή χωρίς την υποστήριξη της κοινοπραξίας FlipEduUp. Το ονομάζουμε "Long Life learning" διαδικασία. Γνωρίζουμε ότι ένας από τους πιο ισχυρούς τρόπους για να εμπλακούν και να εμπνευστούν οι ενήλικοι μαθητές είναι η ενσωμάτωση δραστηριοτήτων του πραγματικού κόσμου. Μετά την προσγείωση από το «μοντέλο FlipEduUp plane knowledge», οι μαθητές είναι εφοδιασμένοι με αρκετές δεξιότητες και ικανότητες για να συνεχίσουν το μαθησιακό τους ενδιαφέρον με μη τυπικό ή πληροφοριακό τρόπο.

Ο μαθητής έχει δύο δυνατότητες:

- Να εγγραφεί για μια νέα μαθησιακή εμπειρία - πίσω στο «μοντέλο FlipEduUp plane knowledge».
- Δραστηριότητες αυτομάθησης - οι μαθητές έχουν εφοδιαστεί με δεξιότητες και ικανότητες για να ανακαλύψουν μόνοι τους νέους τρόπους μάθησης.

Οι μαθητές θα έχουν πρόσβαση στα μαθησιακά υλικά, τις δραστηριότητες και τα προγράμματα σπουδών μας και μπορούν να συνεχίσουν να συμμετέχουν στα φόρουμ και να συμβουλευονται από το ηλεκτρονικό μας γραφείο βοήθειας, όπως συμβαίνει στην περίπτωση μιας αεροπορικής επιχείρησης. Η «κοινοπραξία FlipEduUp» θα κρατήσει τους ενήλικους μαθητές απασχολημένους, παρέχοντάς τους συνεχείς ενημερώσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε άλλες διαδικτυακές πλατφόρμες. Το κλειδί είναι να υποστηριχθούν οι μαθητές που εμπλέκονται ενεργά στη διαδικασία μάθησης με μη τυπικό τρόπο.

4. Εφαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος/ προγράμματος κατάρτισης

Η εφαρμογή ενός προγράμματος εκπαίδευσης ή κατάρτισης στην εκπαίδευση ενηλίκων προϋποθέτει κυριολεκτικά την ύπαρξη ενός τέτοιου προγράμματος εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Και αυτή η ακολουθία παρατηρείται επίσης στην πραγματικότητα της εκπαίδευσης ενηλίκων: η διδασκαλία βασίζεται πάντα σε προπαρασκευαστικές εργασίες και δεν δημιουργείται ποτέ επί τούτου χωρίς προϋποθέσεις. Κανένας εκπαιδευτής δεν θα εισέλθει σε μια κατάσταση διδασκαλίας/μάθησης χωρίς να έχει στη διάθεσή του ένα σχέδιο και το απαραίτητο διδακτικό υλικό, κανένας συμμετέχων δεν θα έχει αποφασίσει για μια προσφορά μαθημάτων χωρίς να έχει ενημερωθεί κατά προσέγγιση για το περιεχόμενο και τις μεθόδους μέσω μιας περιγραφής μαθημάτων και δεν θα έχει προσδιορίσει την προσφορά μαθημάτων ως κατάλληλη γι' αυτόν/αυτήν με βάση τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις, δεξιότητες και φιλοδοξίες του/της. Και οι δύο - εκπαιδευτής και συμμετέχων - συναντιούνται στην εκπαίδευση ενηλίκων πάνω σε μια «συμβατική βάση», η οποία προβλέπει σκόπιμη μάθηση και χαρακτηρίζεται από μια κοινή πρόθεση, μια κατανομή ρόλων και λειτουργιών και έναν ορισμένο βαθμό σχεδιασμού και ελέγχου.

Ωστόσο, για να πετύχει η εφαρμογή με τον βέλτιστο τρόπο, όπως είναι αναμφίβολα επιθυμητό από όλους, το ίδιο το εκπαιδευτικό προϊόν πρέπει να είναι καλά αναπτυγμένο και η εφαρμογή πρέπει να είναι προσεκτικά σχεδιασμένη. Το παρόν κεφάλαιο επικεντρώνεται σε αυτή τη διαδικασία σχεδιασμού. Δείχνει ποιες λειτουργίες ή ποια μέλη του προσωπικού πρέπει να συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες σχεδιασμού, ποια θέματα σχεδιασμού βρίσκονται στο επίκεντρο και ποια αποτελέσματα της ανάπτυξης θα πρέπει λογικά να μπορούν να παρακολουθούν. Τα θέματα σχεδιασμού που σχετίζονται με την υλοποίηση παρουσιάζονται με τρόπο που λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των ιδρυμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων και επιτρέπει στους εκπαιδευτές, τους προγραμματιστές και τη διοίκηση ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος να παρακολουθούν απρόσκοπτα τους προβληματισμούς τους.

4.1 Ανάπτυξη ή/και διδασκαλία στην εκπαίδευση ενηλίκων

Ανάλογα με το θεσμικό πλαίσιο (οικονομικοί πόροι, προσωπικό, οργανωτική δομή, εκπαιδευτικά προγράμματα) και με την περαιτέρω ενσωμάτωση στους νομικούς κανονισμούς και τους πολιτισμικούς και συνήθεις προσανατολισμούς του εκάστοτε εκπαιδευτικού συστήματος, η ανάπτυξη καινοτόμων εκπαιδευτικών προϊόντων μπορεί να αποτελέσει ένα ιδιαίτερα εξειδικευμένο έργο, για το οποίο έχουν αναπτυχθεί τις τελευταίες δεκαετίες διάφορα μοντέλα και διαδικασίες.

Η πρακτική εμπειρία δείχνει ότι σε ορισμένες χώρες, όπως στην Ολλανδία ή στις ΗΠΑ, γίνεται σαφής διάκριση, λειτουργικά και συχνά ως προς το προσωπικό, μεταξύ της ανάπτυξης μαθημάτων και της παράδοσης μαθημάτων. Σε εκείνες τις χώρες, αποτελεί συνήθη πρακτική σε μεγαλύτερα ιδρύματα να δημιουργούνται προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης και να προετοιμάζονται από επιλεγμένους εκπαιδευτικούς ενηλίκων ή ακόμη και από ειδικά ορισμένους σχεδιαστές διδασκαλίας και προγραμματιστές κατάρτισης.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης εφαρμόζεται στη συνέχεια από εκπαιδευτές που παραδίδουν τα μαθήματα. Αυτός ο καταμερισμός εργασίας μπορεί να αντικατοπτρίζεται στο σχέδιο απασχόλησης ως διάκριση μεταξύ σχεδιαστών διδασκαλίας και εκπαιδευτικών ενηλίκων.

Στις χώρες που μιλούν γερμανικά, από την άλλη πλευρά, έχει παραδοσιακά επικρατήσει μια πιο ολοκληρωμένη, ολιστική προσέγγιση, με τους εκπαιδευτικούς ενηλίκων να αναπτύσσουν το διδακτικό τους υλικό, αν και σε ορισμένους τομείς της εκπαίδευσης ενηλίκων, π.χ. στη διδασκαλία γλωσσών, καθοδηγούνται έντονα από βιβλία και υλικά που εκδίδονται από εκδότες εγχειριδίων. Αυτός ο ειδικός τύπος εκπαιδευτικών ενηλίκων φροντίζει για τα πάντα, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης. Τα εκπαιδευτικά/επιμορφωτικά προγράμματα με τη στενή έννοια παίζουν δευτερεύοντα ρόλο- η διδασκαλία στην εκπαίδευση ενηλίκων πρέπει επίσης να είναι μια ιδιαίτερα εξατομικευμένη υπόθεση από την άποψη των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, μένει να δούμε αν και σε ποιο βαθμό αυτή η προσέγγιση θα αλλάξει στην πορεία της ψηφιοποίησης των εκπαιδευτικών πόρων και της αυξανόμενης σημασίας των «τελικών προϊόντων», όπως τα MOOCs, οι ενημερωτικές ταινίες, οι ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης κλπ. στα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων.

4.2 Η εφαρμογή ως φάση της γενικής διαδικασίας ISD: η προηγούμενη διαδικασία

Όπως και να έχει, από τη σκοπιά των προγραμματιστών διδασκαλίας, η εφαρμογή ενός εκπαιδευτικού προϊόντος ως σύνολο προγραμματισμένων διαδικασιών και διδακτικών εργαλείων και μέσων στην καθημερινή ζωή ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος, απαιτεί τη δημιουργία του. Η μετάβαση μεταξύ των δύο μπορεί να αναπαρασταθεί σε μια γενική διαδικασία ανάπτυξης εκπαιδευτικών συστημάτων (instructional system development - ISD) που χρονολογείται από εργασίες της δεκαετίας του 1970 και χωρίζεται σε πέντε φάσεις, δηλαδή (1) ανάλυση, (2) σχεδιασμός, (3) ανάπτυξη, (4) εφαρμογή και (5) έλεγχος/αξιολόγηση. Μια πληθώρα μεταγενέστερων μοντέλων ISD ασχολήθηκαν εν μέρει κριτικά με αυτό το γενικό μοντέλο διαδικασίας, καθώς και με το ζήτημα της ISD γενικά. Παρ' όλα αυτά, είναι πολύ σκόπιμο, σε αυτό το σημείο, να πλαισιώσουμε ρεαλιστικά και να ξεδιπλώσουμε συστηματικά το θέμα αυτού του κεφαλαίου, δηλαδή την υλοποίηση. Όπως γίνεται αντιληπτό, η υλοποίηση είναι μία από τις φάσεις. Αρχίζει όταν η ανάπτυξη του προγράμματος εκπαίδευσης/κατάρτισης έχει σε μεγάλο βαθμό ολοκληρωθεί. Εκείνο που υπάρχει κατά τη μετάβαση μεταξύ ανάπτυξης και υλοποίησης, θα περιγραφεί αρχικά ως σημείο εκκίνησης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ 1 «ΑΝΑΛΥΣΗ»

Στη φάση της ανάλυσης, αρχικά διευκρινίζεται και ορίζεται το διδακτικό πρόβλημα και εκτιμώνται οι ήδη υπάρχουσες σχετικές γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις των αποδεκτών. Γίνονται υποθέσεις σχετικά με τους πόρους των μαθητών ή την προθυμία τους να τους προσκομίσουν στη μαθησιακή διαδικασία. Αυτοί είναι οι χρονικοί πόροι, σχετικοί με τον καθορισμό του φόρτου εργασίας, αλλά και το μαθησιακό τους περιβάλλον και τις στρατηγικές μάθησής τους. Στη συνέχεια καθορίζονται οι διδακτικοί σκοποί ή διδακτικοί στόχοι και επιλέγονται οι κατάλληλες στρατηγικές διδασκαλίας. Λαμβάνεται επίσης υπόψη αν και σε ποιο βαθμό το εκπαιδευτικό ίδρυμα μπορεί να ενεργοποιήσει τους χρονικούς, οικονομικούς και καταρτιστικούς πόρους για την εφαρμογή των εξεταζόμενων στρατηγικών διδασκαλίας. Στο τέλος της φάσης της ανάλυσης, δύο πράγματα είναι σαφή: (1) αν και σε ποιο βαθμό ένα μάθημα, μια κατάρτιση ή ένα παρόμοιο προϊόν εκπαίδευσης ενηλίκων μπορεί να λύσει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα και (2) με ποιες ανδραγωγικές στρατηγικές αυτό μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικά και αποδοτικά. Έτσι, έχει δημιουργηθεί η νομιμοποιητική βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη του προϊόντος, έχουν επεξεργαστεί οι πυλώνες για την περαιτέρω μεθοδολογική-διδακτική ανάπτυξη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ 2 «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ»

Στη φάση του σχεδιασμού, διατυπώνονται οι μαθησιακοί στόχοι, συλλέγεται το σχετικό διδακτικό υλικό, το οποίο στη συνέχεια αναλύεται και μειώνεται σε διδακτικούς όρους. Τα μαθήματα σχεδιάζονται και αποφασίζεται συστηματικά τι θα διδαχθεί και πώς. Παράλληλα, επιλέγονται τα μέσα για την παρατήρηση και την αξιολόγηση της προόδου της μάθησης.

Στο τέλος της φάσης σχεδιασμού, οι εργασίες ανάπτυξης έχουν ήδη κάνει σημαντικά βήματα προόδου. Τώρα έχει εκπονηθεί η μεθοδολογική-διδακτική στρατηγική, και στην περίπτωση των προϊόντων μικτής μάθησης εξετάζονται τα μέσα-παιδαγωγικές και τεχνικές πτυχές. Η ανάλυση υλικού ή περιεχομένου είναι διαθέσιμη και το σχέδιο μαθήματος έχει ετοιμαστεί. Έχουν αναπτυχθεί τα σενάρια για τυχόν σχεδιαζόμενες ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης, επεξηγηματικά βίντεο, εκπαιδευτικά προγράμματα κλπ, έχει καθοριστεί ο γραφικός σχεδιασμός και η διεπαφή χρήστη και έχουν ετοιμαστεί τα πρότυπα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ 3 «ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

Στη φάση της ανάπτυξης, οι προγραμματιστές επεξεργάζονται το περιεχόμενο που δημιουργήθηκε στη φάση του σχεδιασμού με περισσότερο ή λιγότερο εκτεταμένη τεχνική υποστήριξη, ανάλογα με τις μορφές ηλεκτρονικής μάθησης που επιλέγονται και το σχετικό λογισμικό. Κατά τη φάση της ανάπτυξης, το καινοτόμο εκπαιδευτικό προϊόν με όλο το υλικό που δημιουργήθηκε, ελέγχεται σύμφωνα με ένα σχέδιο δοκιμών και αναθεωρείται με βάση τη δεδομένη ανατροφοδότηση.

Στο τέλος της φάσης ανάπτυξης, το πρόγραμμα εκπαίδευσης/κατάρτισης ή το καινοτόμο εκπαιδευτικό προϊόν είναι έτοιμο σε σημείο που μπορεί να δοθεί έμφαση στην υλοποίηση.

4.3 Η φάση εφαρμογής: καθήκοντα και προσωπικό

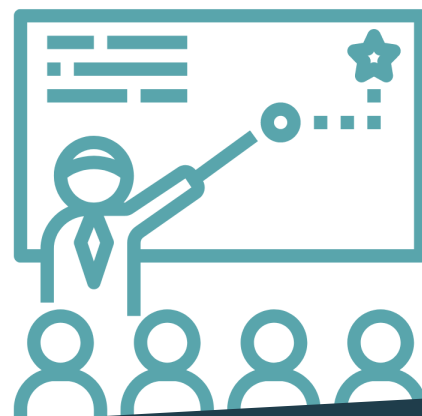
Κατά την ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, δηλαδή μεγάλων τυποποιημένων εκπαιδευτικών προϊόντων που παράγονται με σημαντικά έξοδα και αργότερα διανέμονται πολλές φορές, η ανάπτυξη του πραγματικού εκπαιδευτικού προϊόντος ακολουθείται συστηματικά από εκτιμήσεις για το πώς το εκπαιδευτικό προϊόν μπορεί να εισαχθεί καλύτερα στο εκπαιδευτικό ίδρυμα και να υλοποιηθεί εκεί. Αυτές οι εκτιμήσεις καταλήγουν σε ένα σχέδιο εφαρμογής, το οποίο παραδοσιακά περιλαμβάνει τη διαπίστωση της ικανότητας των εκπαιδευτικών να εφαρμόζουν το εκπαιδευτικό προϊόν και την προετοιμασία των μαθητών για το εκπαιδευτικό προϊόν. Στα προγράμματα μικτής μάθησης, είναι λογικό να επεκτείνεται αυτό το σχέδιο υλοποίησης με ένα τεχνικό σχέδιο.

Είναι προφανές ότι το σχέδιο υλοποίησης δεν πρέπει να εκπονηθεί μόνο από τους προγραμματιστές που εργάζονται στις φάσεις 1 έως 3. Η παιδαγωγική και εμπορική διαχείριση, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, το μάρκετινγκ και η τεχνολογία πρέπει να συμμετέχουν στις εργασίες ανάπτυξης στα απαραίτητα σημεία. Είναι επίσης σημαντικό να εμπλέκονται οι ενδιαφερόμενοι και οι δυνητικοί συμμετέχοντες, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι παρατηρήσεις τους κατά τον σχεδιασμό της υλοποίησης.

4.4 Προετοιμασία των εκπαιδευτικών: το σχέδιο των εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση ενηλίκων (όπως και σε άλλους τομείς της εκπαίδευσης). Επομένως, κατά την εισαγωγή ενός προϊόντος μικτής μάθησης, είναι σημαντικό να εξοικειωθούν οι εκπαιδευτικοί με το εκπαιδευτικό προϊόν, ώστε να μπορούν να το εφαρμόζουν και να εκτελούν κανονικά τα ανδραγωγικά τους καθήκοντα. Ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να επιτευχθεί αυτό αποτελεί αντικείμενο ανάλυσης και σχεδιασμού, τα δε αποτελέσματα αντικατοπτρίζονται στο σχέδιο του εκπαιδευτικού. Το επίκεντρο αυτού του σχεδίου είναι παραδοσιακά η κλασική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, αλλά στην πραγματικότητα, το μεθοδολογικό φάσμα θα πρέπει να σκεφτεί σήμερα με πολύ πιο μεταβλητό τρόπο. Και: σύμφωνα με το σύνθημα «Κάνε πράξη αυτό που κηρύττεις!», θα πρέπει να πλησιάζει το καινοτόμο εκπαιδευτικό προϊόν όσον αφορά τη μεθοδολογία, τα μέσα, τα εργαλεία και το υλικό κατά τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των μέτρων. Έτσι, δεν είναι λάθος αν θα μπορούσαν να βρεθούν ξανά στοιχεία του μικτού εκπαιδευτικού προϊόντος, αρκεί να είναι αποτελεσματικά και αποδοτικά.

Το σχέδιο του εκπαιδευτικού θα πρέπει να προσδιορίζει ήδη τα εργαλεία και το περιεχόμενο, στο μέτρο του δυνατού, εκτός από το χρονικό πλαίσιο, τις αρμοδιότητες και τον προϋπολογισμό. Οι ακόλουθες ενότητες προορίζονται ως πρόταση για την προετοιμασία των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο ενός εκτενέστερου προγράμματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, αλλά είναι επίσης κατάλληλες ως κίνητρο για την υλοποίηση μικρότερων εκπαιδευτικών προϊόντων.

Απαιτήσεις για τους εκπαιδευτικούς που εφαρμόζουν το πρόγραμμα/προϊόν

Κατά τη διατύπωση των απαιτήσεων, χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματα της φάσης ανάλυσης. Παρόλα αυτά, οι αρχικές υποθέσεις πρέπει να ελέγχονται υπό το πρίσμα των πραγματικών αποτελεσμάτων της ανάπτυξης και να αναθεωρούνται, εάν είναι απαραίτητο. Είναι χρήσιμο να γίνεται διάκριση μεταξύ γενικών και ειδικών απαιτήσεων. Οι γενικές απαιτήσεις είναι απαιτήσεις που θέτει γενικά το εκπαιδευτικό ίδρυμα στους εκπαιδευτικούς του. Στην περίπτωση των εκπαιδευτικών που βρίσκονται ήδη στην υπηρεσία του εκπαιδευτικού ιδρύματος, θα πρέπει να θεωρείται ότι οι απαιτήσεις πληρούνται. Οι ειδικές απαιτήσεις προκύπτουν από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού προϊόντος. Κατ' αρχήν, μπορεί να σχετίζονται με το περιεχόμενο, αλλά μπορούν επίσης να εμφανιστούν στη μεθοδολογία, στην επιλογή των τεχνικών μέσων ή πολύ βασικά στο σχεδιασμό της σχέσης μεταξύ εκπαιδευτικού και συμμετέχοντος. Οι συγκεκριμένες απαιτήσεις μπορούν να διατυπωθούν πολύ απλά στις διαστάσεις των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων και αποτελούν - αρκετά συγκεκριμένα διατυπωμένες - τη βάση για την αξιολόγηση που ακολουθεί.

Αξιολόγηση για τον προσδιορισμό των εκπαιδευτικών αναγκών

Ο κατάλογος των απαιτήσεων και ο κατάλογος των ειδικών απαιτήσεων, αποτελούν τη βάση για την αξιολόγηση. Η αξιολόγηση πρέπει να αποτελείται από δύο μέρη: ένα ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης και μια συνέντευξη του προσωπικού κατά την οποία οι αυτοαξιολογήσεις επικυρώνονται επικοινωνιακά. Για το φύλλο αυτοαξιολόγησης, τα στοιχεία προέρχονται από τον κατάλογο των ειδικών απαιτήσεων· τους δίνεται κλίμακα Likert και ταξινομούνται με ουσιαστικό τρόπο. Εάν το εκπαιδευτικό προϊόν έχει υψηλό βαθμό καινοτομίας, οι ειδικές απαιτήσεις θα πρέπει να μεταφερθούν σε ένα έντυπο αυτοαξιολόγησης. Ας υποθέσουμε ότι η καινοτομία αφορά μόνο μέρη του εκπαιδευτικού προϊόντος και μπορεί να θεωρηθεί ότι οι εκπαιδευτικοί διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες στα υπόλοιπα μέρη. Στην περίπτωση αυτή, το φύλλο αυτοαξιολόγησης μπορεί επίσης να καλύπτει μόνο τα καινοτόμα μέρη. Τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης παρουσιάζονται στον διευθυντή από τον εκπαιδευτικό, σε μια συνάντηση προσωπικού. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να λάβει ανατροφοδότηση και, εάν είναι απαραίτητο, να προσαρμόσει την αυτοαξιολόγησή του.

Ατομικά σχέδια μάθησης και ανάπτυξης

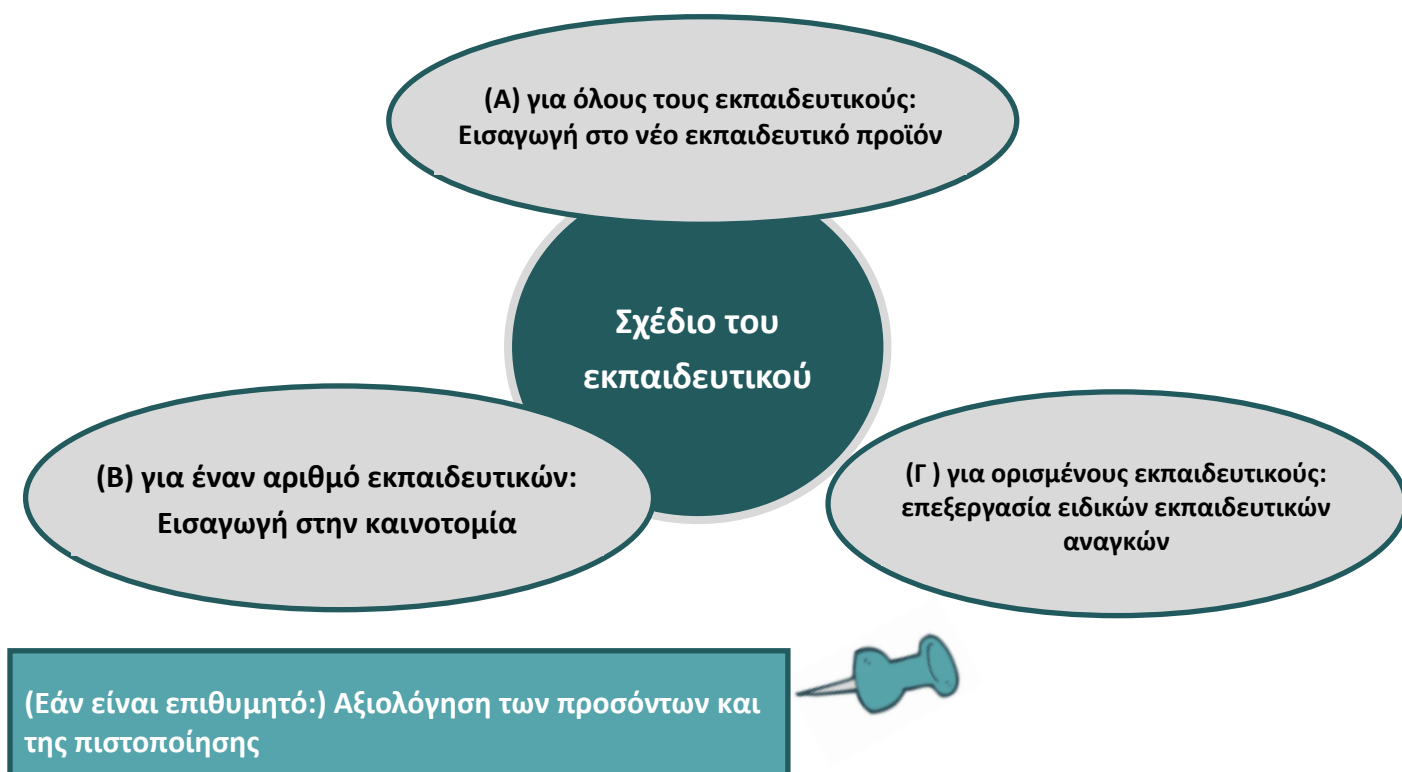

Για να εξοικονομηθούν οι πόροι τόσο του εκπαιδευτικού ιδρύματος όσο και των εκπαιδευτικών, συνιστάται η όσο το δυνατόν καλύτερη προετοιμασία του προσωπικού. Στην προαναφερθείσα συνάντηση του προσωπικού, καταρτίζεται ένα ατομικό σχέδιο μάθησης και ανάπτυξης με βάση τον βαθμό εκπλήρωσης των απαιτήσεων. Το βασικό ερώτημα είναι πώς μπορεί να καλυφθεί το χάσμα μεταξύ των απαιτήσεων και των υφιστάμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων κατά τρόπο ώστε ο εκπαιδευτικός να μπορεί να εφαρμόσει το εκπαιδευτικό προϊόν την επιθυμητή στιγμή. Κατά την προετοιμασία του σχεδίου του εκπαιδευτικού, είναι χρήσιμη η κατηγοριοποίηση σε τρεις ομάδες εκπαιδευτικών αναγκών, για τις οποίες στη συνέχεια καταρτίζονται πακέτα μέτρων:

A: Όλοι οι εκπαιδευτικοί έχουν ένα κενό γνώσεων: κανείς δεν έχει (ακόμη) εσωτερική εικόνα του εκπαιδευτικού προϊόντος. Το σχέδιο του εκπαιδευτικού θα πρέπει να παρέχει μια προοπτική για ένα βασικό εγχειρίδιο εκπαιδευτικού, που να εξηγεί πώς να χρησιμοποιείται το εκπαιδευτικό προϊόν σε όλα τα τμήματά του, και να περιγράφει μια εκπαίδευση μικτής μάθησης, που βοηθά τους εκπαιδευτικούς να εξοικειωθούν με το εκπαιδευτικό προϊόν.

Β: Ένα σημαντικό μέρος των εκπαιδευτικών έχει ένα παρόμοιο κενό καινοτομίας. Όπως φάνηκε παραπάνω, αυτό μπορεί να αφορά το είδος του περιεχομένου του εκπαιδευτικού προϊόντος, αλλά και τη μεθοδολογία, τα μέσα κ.ο.κ. Για αυτή την ομάδα, αξίζει να οριστεί ένα μέτρο που να είναι ακριβώς προσαρμοσμένο σε εκείνους. Εάν, για παράδειγμα, το εκπαιδευτικό προϊόν αφορά μια ιδιαίτερα καινοτόμο προσέγγιση της διατροφής στην τρίτη ηλικία, για την οποία πολλοί εκπαιδευτικοί στην οικιακή οικονομία δεν έχουν ακούσει ποτέ, τότε μια σειρά βιβλίων μπορεί να είναι ήδη το καθοριστικό βήμα προς την κάλυψη του γνωστικού κενού. Εάν το εκπαιδευτικό προϊόν είναι μια νέα τεχνική χαλάρωσης με την οποία οι εκπαιδευτικοί στο τμήμα υγείας δεν είναι ακόμη εξοικειωμένοι, τότε απαιτείται ειδική εκπαίδευση, η οποία μπορεί είτε να σχεδιαστεί από τον εκπαιδευτικό, είτε να αγοραστεί από το εξωτερικό. Σε αυτό το σημείο, το σχέδιο του εκπαιδευτικού θα πρέπει να κάνει βάσιμες υποθέσεις σχετικά με τις εκπαιδευτικές ανάγκες και να δίνει μια προοπτική για το πώς αυτές οι ανάγκες θα καλυφθούν. Θα πρέπει επίσης να περιγράφει πώς θα διαπιστωθεί αν οι εκπαιδευτικές ανάγκες έχουν ικανοποιηθεί και σε ποιο βαθμό. Η ανάλυση STARR μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το σκοπό αυτό, καθώς και η ανατροφοδότηση από τους συναδέλφους.

Γ: Μια μικρή ομάδα εκπαιδευτικών θα έχει πολύ συγκεκριμένες εκπαιδευτικές ανάγκες που είναι απρόβλεπτες, απαιτούν ατομικές λύσεις και για τις οποίες ένας οργανισμός δεν μπορεί να προετοιμαστεί, ακόμη και αν σέβεται την αρχή της αποτελεσματικότητας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο διευθυντής, εάν είναι απαραίτητο, με την υποστήριξη της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, θα πρέπει να είναι σε θέση να υποδείξει μια προοπτική πολύ γρήγορα. Είναι επίσης πολύ σημαντικό να γνωστοποιείται με διαφάνεια το οικονομικό πλαίσιο μιας τέτοιας λύσης. Η συνάντηση του προσωπικού ολοκληρώνεται σε κάθε περίπτωση, με ένα ατομικό σχέδιο μάθησης και ανάπτυξης, το οποίο δείχνει τα κενά που πρέπει να καλυφθούν και τα μέτρα που έχουν συμφωνηθεί.

Το αν και πώς προσδιορίζεται και πιστοποιείται η εκπλήρωση μετά το ατομικό πρόγραμμα μάθησης και ανάπτυξης, πρέπει να απαντηθεί εντός του θεσμικού πλαισίου και σε σχέση με το νέο εκπαιδευτικό προϊόν που πρόκειται να παρουσιαστεί. Ορισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα καταγράφουν την εργασία στα ατομικά σχέδια μάθησης και ανάπτυξης και τις επιδόσεις στις διαμορφωτικές και συγκεντρωτικές στιγμές αξιολόγησης που προβλέπονται σε αυτά και το αυτό θεωρείται επαρκές.

Ορισμένα άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα δίνουν έμφαση σε μία τελική απόδειξη επίτευξης και πιστοποίησης. Υπάρχουν επίσης εκπαιδευτικά προϊόντα όπου η εισαγωγή, η προετοιμασία και η απόκτηση από τους εκπαιδευτικούς ολοκληρώνεται με ένα πιστοποιητικό, που πρέπει να ανανεώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Το σχέδιο του εκπαιδευτικού θα πρέπει επίσης να κάνει σαφείς δηλώσεις σχετικά με αυτό και να περιγράφει τις σχετικές διαδικασίες.

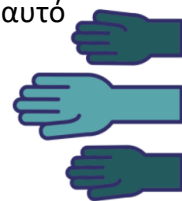
(Εάν είναι επιθυμητό:) Υποστήριξη υλοποίησης, π.χ. μέσω συλλογικής διαβούλευσης

Ανάλογα με το βαθμό καινοτομίας, μπορεί να έχει νόημα να συμπεριληφθεί στο σχέδιο του εκπαιδευτικού η υποστήριξη της εφαρμογής. Η εμπειρία δείχνει ότι τίποτα δεν είναι τόσο ακριβές όσο η πραγματικότητα, και ορισμένα προβλήματα προκύπτουν μόνο κατά την ίδια την εφαρμογή. Μια πολύ κατάλληλη μορφή για την υποστήριξη της υλοποίησης είναι η συλλογική διαβούλευση. Σε αυτή την περίπτωση, είναι δυνατόν να εξετάσει κανείς την πρακτική του μαζί με άλλους εκπαιδευτές, να λάβει συναδελφική ανατροφοδότηση και, υπό ορισμένες συνθήκες, να εξετάσει εναλλακτικές λύσεις. Ακόμα, χρησιμοποιούνται και άλλοι όροι σε μεγάλη συχνότητα, ως συνώνυμοι για αυτή τη μορφή: Παρέμβαση, συλλογική συζήτηση περίπτωσης και μερικές φορές, ομάδες ανταλλαγής εμπειριών.

Αυτές είναι οι κατηγορίες περιεχομένου που περιγράφονται λεπτομερώς στο σχέδιο του εκπαιδευτικού. Το κατά πόσον όλες οι εργασίες περιγράφονται αναλυτικά, εξαρτάται από το περιεχόμενο της εντολής που έχει λάβει η ομάδα ανάπτυξης από τη διοίκηση. Ας υποθέσουμε ότι η εντολή περιλαμβάνει τη δημιουργία επιχειρησιακού υλικού, όπως έντυπα αυτοαξιολόγησης ή φυλλάδια για τους εκπαιδευτικούς, εκτός από τις πιο εννοιολογικές δηλώσεις στο σχέδιο του εκπαιδευτικού. Σε αυτή την περίπτωση, αυτό είναι χωρίς δυσκολία εφικτό και έχει πολύ νόημα, ειδικά αν πρέπει να γίνει γρήγορα. Μπορεί να θεωρηθεί ότι η απαραίτητη ικανότητα ανάπτυξης θα είναι διαθέσιμη με τη διεύρυνση της ομάδας των προγραμματιστών, όπως προτείνεται παραπάνω.

Εκτός από τους τομείς περιεχομένου, το σχέδιο του εκπαιδευτικού κάνει επίσης δηλώσεις σχετικά με το χρονικό πλαίσιο, το χρονοδιάγραμμα, τους πόρους και τις αρμοδιότητες. Αυτές οι πτυχές εμπίπτουν στον βασικό τομέα της διαχείρισης που πρέπει να εμπλακεί στη διευρυμένη ομάδα ανάπτυξης. Σε αυτό το σημείο, τα παραπάνω δεν θα συζητηθούν περαιτέρω.

4.5 Προετοιμασία των συμμετεχόντων: το σχέδιο συμμετεχόντων

Τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων λειτουργούν συνήθως με τέτοιο τρόπο ώστε να προσφέρουν μαθήματα, εκπαιδεύσεις, εργαστήρια, διαλέξεις, εκπαιδευτικά ταξίδια κλπ. σε ένα ευρύ κοινό με τη βοήθεια ενός έντυπου φυλλαδίου προγράμματος, της ιστοσελίδας τους ή μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Το φάσμα των θεμάτων είναι ευρύ: πολιτική εκπαίδευση, πολιτιστική εκπαίδευση, εκμάθηση ξένων γλωσσών, εκπαίδευση υγείας, οικογενειακή εκπαίδευση, ψηφιακή εκπαίδευση, βασική εκπαίδευση κλπ. Οι ενδιαφερόμενοι αποφασίζουν να συμμετάσχουν με βάση τις διαθέσιμες πρώτες πληροφορίες και μερικές φορές επίσης μετά από εκπαιδευτική συμβουλευτική, συμμετέχουν και στη συνέχεια τερματίζουν και πάλι τη συμμετοχή τους. Το καθεστώς συμμετοχής τους λήγει μετά από λίγες μόνο ώρες στην περίπτωση μιας διάλεξης, μερικές φορές μετά από 10 εβδομάδες στην περίπτωση ενός γλωσσικού μαθήματος, ίσως μετά από ένα χρόνο στην περίπτωση ενός μαθήματος γραμματισμού. Οι οργανωμένες εκπαιδευτικές διαδικασίες σε ένα ίδρυμα εκπαίδευσης ενηλίκων είναι μικρής κλίμακας, με συνέπεια οι συμμετέχοντες να χάνουν την ιδιότητα του συμμετέχοντος πολύ γρήγορα.

Αυτό διαφοροποιεί ριζικά τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων από άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως τα σχολεία και τα πανεπιστήμια, τα οποία οδηγούν τους μαθητές τους σε κρατικούς τίτλους σπουδών με πρόγραμμα σπουδών που διαρκεί αρκετά χρόνια, ή από την εσωτερική συνεχιζόμενη εκπαίδευση μεγάλων εταιρειών. Σε αντίθεση με τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων, αυτοί οι πάροχοι εκπαίδευσης έχουν στενή, δεσμευτική σχέση με τους νέους ή ενήλικες μαθητές. Εάν εισάγουν ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό προϊόν, έχει πράγματι νόημα να προετοιμάσουν τους εκπαιδευόμενους, μαθητές ή συμμετέχοντες γι' αυτό. Και είναι επίσης δυνατό.

Παρ' όλα αυτά, τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων πρέπει να αντιμετωπίσουν τα ερωτήματα που συνήθως προκύπτουν κατά τη δημιουργία ενός καινοτόμου εκπαιδευτικού προϊόντος. Ας πάρουμε ένα παράδειγμα ενός ιδρύματος εκπαίδευσης ενηλίκων σε μια αγροτική περιοχή με ένα μεγάλο τμήμα «εκμάθησης ξένων γλωσσών». Πριν από την πανδημία Covid-19, τα μαθήματα ξένων γλωσσών γίνονταν πάντα τοπικά σε μια λίγο μεγαλύτερη πόλη στο χώρο του εκπαιδευτικού ιδρύματος ή σε κοντινά σχολεία. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, τα πάντα κατέρρευσαν, αλλά με τη βοήθεια των Zoom/Skype/Microsoft και άλλων πλατφορμών, ορισμένα από τα μαθήματα συνεχίστηκαν με τη δέσμευση μεμονωμένων εκπαιδευτικών. Το εκπαιδευτικό ίδρυμα χρησιμοποίησε την πανδημία για να αναθεωρήσει διεξοδικά τα γλωσσικά μαθήματα και να εφαρμόσει την έννοια της μικτής μάθησης. Το ζητούμενο τώρα είναι να προσελκύσει τον απαραίτητο αριθμό συμμετεχόντων και να δώσει τη δυνατότητα στους ενήλικες να συμμετάσχουν σε αυτή τη νέα εκπαιδευτική μορφή.

Μάρκετινγκ για το καινοτόμο εκπαιδευτικό προϊόν στην εκπαίδευση ενηλίκων

Τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων διαθέτουν συνήθως ένα σχέδιο μάρκετινγκ στο οποίο οι στόχοι και η στρατηγική έχουν καθοριστεί με βάση τα αποτελέσματα μιας ανάλυσης SWOT, μιας ανάλυσης χαρτοφυλακίου ή παρόμοιων διαδικασιών και έχουν ήδη ληφθεί αποφάσεις σχετικά με το λεγόμενο συνδυασμό μάρκετινγκ σε επιχειρησιακό επίπεδο. Αυτό το σχέδιο μάρκετινγκ αποτελεί πλέον ένα πολύ χρήσιμο και ταυτόχρονα δεσμευτικό πλαίσιο όταν πρόκειται για την τοποθέτηση αυτού του καινοτόμου εκπαιδευτικού προϊόντος στην αγορά.

Στην περίπτωση του εκπαιδευτικού προϊόντος που αναφέρθηκε παραπάνω ως παράδειγμα, μια νέα στρατηγική ανάλυση μπορεί πρακτικά να παραληφθεί, δεδομένου ότι η περιφερειακή αγορά δύσκολα θα αλλάξει και η ανάγκη των πελατών να μάθουν μια ξένη γλώσσα μαζί με άλλους ανθρώπους θα συνεχίσει να εξυπηρετείται. Είναι σημαντικό να λαμβάνονται αποφάσεις σε επιχειρησιακό επίπεδο. Το σχέδιο μάρκετινγκ δίνει ήδη σαφείς κατευθύνσεις σε επιχειρησιακό επίπεδο, πιθανότατα με βάση την έννοια του συνδυασμού μάρκετινγκ, ενός εργαλείου επιχειρησιακού σχεδιασμού, που αρχικά προοριζόταν για τον τομέα των βιομηχανικών προϊόντων με τα **4 P**:

και αργότερα επεκτάθηκε ενόψει του τομέα των υπηρεσιών και της αυξανόμενης σημασίας του μάρκετινγκ σχέσεων από τα **3 P**:

Εάν ο λειτουργικός συνδυασμός μάρκετινγκ εφαρμοστεί τώρα στην εισαγωγή ενός καινοτόμου προϊόντος μικτής μάθησης, υπάρχουν ορισμένες ιδιαίτερες προκλήσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη, οι οποίες παρατίθενται σε σχέση με καθένα από τα παρακάτω 7 Ρ.

ΠΡΟΪΟΝ

Η πολιτική προϊόντος ή υπηρεσίας αποτελεί τον πυρήνα του συνδυασμού μάρκετινγκ. Ασχολείται με όλες τις αποφάσεις που αφορούν το πρόγραμμα προϊόντων ή υπηρεσιών μιας επιχείρησης. Στόχος της πολιτικής προϊόντος ή υπηρεσίας είναι η δημιουργία πραγματικού οφέλους ή προστιθέμενης αξίας για τον (δυνητικό) πελάτη - και για την επιχείρηση η απόκτηση βιώσιμου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Το καινοτόμο εκπαιδευτικό προϊόν πιθανότατα δρομολογήθηκε και δημιουργήθηκε γι' αυτόν τον λόγο.

ΤΙΜΗ

Η τιμολογιακή πολιτική ασχολείται με τον καθορισμό του είδους της αποζημίωσης που πρέπει να καταβάλλουν οι πελάτες για τη χρήση των υπηρεσιών της επιχείρησης. Στην περίπτωση των προϊόντων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, αυτές υπερβαίνουν την πραγματική αμοιβή συμμετοχής, αν υπολογιστεί ο χρόνος που δαπανάται για το ταξίδι στον τόπο της εκδήλωσης, τα χρήματα για το ταξίδι, ο χρόνος που δαπανάται κατά τη διάρκεια και μετά την εκδήλωση, κλπ. Η πολιτική τιμών θα πρέπει επίσης να εξεταστεί στην περίπτωση του υποδειγματικού μας προϊόντος μικτής μάθησης.

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Η πολιτική πωλήσεων ή διανομής ασχολείται με την τοποθέτηση ενός προϊόντος. Ασχολείται με όλες τις αποφάσεις που αποσκοπούν στην εξασφάλιση ότι οι συμμετέχοντες μπορούν να λάβουν τις προσφερόμενες υπηρεσίες. Ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό προϊόν που έχει απαιτήσει σημαντικούς πόρους θα πρέπει να τοποθετηθεί στα κατάλληλα κανάλια διανομής ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος.

ΠΡΩΘΗΣΗ

Η επικοινωνιακή πολιτική αφορά την προώθηση. Περιλαμβάνει όλες τις αποφάσεις που αφορούν την επικοινωνία προϊόντων ή υπηρεσιών καθώς και μιας εταιρείας ή ενός οργανισμού. Μπορούν να διακριθούν τουλάχιστον τρεις λειτουργίες της επικοινωνίας: (1) πληροφόρηση για το προϊόν ή την υπηρεσία και την εταιρεία, (2) επιρροή των προσδοκιών, των επιθυμιών και των στάσεων του πελάτη σχετικά με τα προϊόντα και την εταιρεία, (3) επιβεβαίωση μιας απόφασης αγοράς που έχει ήδη ληφθεί. Ειδικά κατά την εισαγωγή ενός καινοτόμου εκπαιδευτικού προϊόντος, και οι τρεις λειτουργίες πρέπει να εξυπηρετούνται με όλο το φάσμα των μέσων επικοινωνίας.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ/ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Η πολιτική ανθρώπινου δυναμικού είναι ιδιαίτερα σημαντική για τους παρόχους υπηρεσιών, καθώς το προϊόν, στην περίπτωση μας μια εκπαιδευτική υπηρεσία, δημιουργείται απευθείας πάνω στον πελάτη και με τον πελάτη. Οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες έχουν τον χαρακτήρα της συνδημιουργίας, το ικανοποιητικό ή και εμπνευσμένο αποτέλεσμα εξαρτάται αποφασιστικά από τη δεσμευτική εμπλοκή του συμμετέχοντα στη σχέση με τον εκπαιδευτικό μέχρι την επίτευξη των μαθησιακών στόχων. Είναι προφανές ότι οι εκπαιδευτικοί αποτελούν καθοριστικό παράγοντα, ιδίως όταν εισάγεται ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό προϊόν.

ΦΥΣΙΚΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

Η πολιτική εξοπλισμού καθορίζει κατά πόσον ένας πάροχος υπηρεσιών είναι αξιόπιστος για να παρέχει μια υπηρεσία αιτιολογημένα, χωρίς περαιτέρω γνώση των διαδικασιών ή των αποτελεσμάτων της. Με ένα προϊόν μικτής μάθησης, το επίκεντρο αυτής της πολιτικής διευρύνεται. Είναι επίσης σημαντικό εάν και σε ποιο βαθμό ο τεχνικός εξοπλισμός και το εικονικό μαθησιακό περιβάλλον μπορούν να εμπνεύσουν την εμπιστοσύνη των συμμετεχόντων στην απόδοση του εκπαιδευτικού ιδρύματος.

ΔΙ

Η διαδικασία παροχής υπηρεσιών καθορίζει αν ο πελάτης είναι ικανοποιημένος. Μέθοδοι όπως η Ανάλυση Κρίσιμων Περιστατικών ("Critical Incident Analysis") ή ο Σχεδιασμός Υπηρεσιών ("Service Blueprinting") βοηθούν στη συνεπή ευθυγράμμιση των επιχειρησιακών διαδικασιών - και σε αυτή την περίπτωση, από τη σκοπιά του πελάτη, οι βασικές διαδικασίες και οι διαδικασίες υποστήριξης είναι ιδιαίτερα σημαντικές - με τον πελάτη και στη διαμόρφωση ποιοτικών χαρακτηριστικών. Η υφιστάμενη πολιτική διεργασιών ενός ιδρύματος εκπαίδευσης ενηλίκων, έχει συνήθως ήδη ρυθμίσει τις διεργασίες στο front office, όπου αφορούν την πληροφόρηση, την εγγραφή, την πληρωμή, την ακύρωση, την επανεγγραφή κλπ. Με τα διαδικτυακά και μικτά προϊόντα μάθησης, υπάρχει πλέον η ανάγκη για τεχνική-διοικητική υποστήριξη σε περίπτωση δυσκολιών στο ψηφιακό περιβάλλον μάθησης, η οποία πρέπει να ρυθμιστεί από την άποψη της πολιτικής διαδικασιών.

Είναι προφανές ότι χρειάζονται συζητήσεις και διευκρινίσεις σε κάθε σημείο. Τα αποτελέσματα θα πρέπει να αποτυπωθούν σε ένα σχέδιο μάρκετινγκ μικρών προϊόντων, που θα κάνει δηλώσεις τουλάχιστον για τα ακόλουθα σημεία: Στόχοι μάρκετινγκ εκφρασμένοι σε αριθμό ερευνών, αριθμό εγγραφών, αριθμό συμμετοχών, αριθμό υλοποιήσεων προϊόντων κλπ.

Ένα τέτοιο σχέδιο μάρκετινγκ μικρών προϊόντων θα βοηθήσει στην επιτυχή εφαρμογή του καινοτόμου εκπαιδευτικού προϊόντος στην αγορά.

Εξοικείωση των συμμετεχόντων με την καινοτομία

Κάθε φορά που ψηφιακά στοιχεία ενσωματώνονται σε παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας στην εκπαίδευση ενηλίκων, απαιτείται υψηλός βαθμός ευαισθησίας στην πραγματικότητα της ψηφιακής επάρκειας. Το συχνά χρησιμοποιούμενο σχήμα του ψηφιακού γηγενή και του ψηφιακού μετανάστη κρύβει εδώ και πολύ καιρό το γεγονός ότι η ψηφιακή γνώση είναι σπάνια και συχνά εμφανίζεται εκεί που δύσκολα θα την υποπτευόταν κανείς. Εφόσον αυτό ισχύει, συνιστάται ιδιαίτερα να έχουμε επίγνωση αυτού του είδους ψηφιακής άγνοιας στις φάσεις σχεδιασμού και ανάπτυξης. Συνιστάται να ενσωματώνεται στην αρχή μια φάση προσανατολισμού και εξοικείωσης στα ίδια τα εκπαιδευτικά προϊόντα μικτής μάθησης, εστιάζοντας στο ψηφιακό περιβάλλον μάθησης. Αυτός είναι ο τέλειος τρόπος για να εισαχθούν οι συμμετέχοντες στον καινοτόμο τρόπο εργασίας και να τον εφαρμόσουν στην πράξη. Εάν το προϊόν μικτής μάθησης ξεκινά με μία, δύο ή και τρεις διαδικτυακές συναντήσεις, κάθε συμμετέχων μπορεί επίσης να φέρει τη συσκευή του· δοκιμάζουν μαζί, μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον και ο εκπαιδευτικός μπορεί να παρέχει βοήθεια.

4.6 Προετοιμασία του μαθησιακού περιβάλλοντος: το τεχνικό σχέδιο

Η τεχνική βάση για ένα προϊόν μικτής μάθησης είχε ήδη δημιουργηθεί, τουλάχιστον εν μέρει, στη φάση της ανάπτυξης, χωρίς την οποία δεν θα ήταν δυνατή η ανάπτυξη του καινοτόμου εκπαιδευτικού προϊόντος. Ωστόσο, αυτό που λειτούργησε για τους προγραμματιστές, δεν λειτουργεί απαραίτητα και για τους συμμετέχοντες. Η εισαγωγή ενός προϊόντος μικτής μάθησης με το μαθησιακό περιβάλλον πολυμέσων, απαιτεί μεγάλη προσοχή κατά την προετοιμασία του μαθήματος, της κατάρτισης, κλπ. Οι συμμετέχοντες πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθήσουν το μάθημα. Ο ρεαλιστικός σχεδιασμός και ο έλεγχος της λειτουργικότητας μπορεί να αποκαλύψει ακόμα την ανάγκη για επενδύσεις ώστε να υλοποιηθεί το εκπαιδευτικό προϊόν ικανοποιητικά. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να εξεταστεί ποιο εκπαιδευτικό υλικό και ποιον τεχνικό εξοπλισμό μπορούν να παρέχουν οι ίδιοι οι συμμετέχοντες. Οι σχετικές δηλώσεις έχουν ήδη γίνει στη φάση της ανάλυσης και του σχεδιασμού· θα πρέπει να ζητηθούν σε αυτό το σημείο, να επανεξεταστούν κριτικά, να αναθεωρηθούν εάν είναι απαραίτητο και να ληφθούν υπόψη στο τεχνολογικό σχέδιο.

Οι αναλύσεις, ο σχεδιασμός και οι δοκιμές αντικατοπτρίζονται στο τεχνικό σχέδιο. Θα πρέπει να περιέχει δηλώσεις τουλάχιστον για τις ακόλουθες πτυχές:

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ,
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Διδακτικό υλικό

Σε αυτό το πλαίσιο, ως διδακτικό ή εκπαιδευτικό υλικό νοούνται τα βοηθήματα που χρησιμοποιούνται από τους εκπαιδευτικούς σε δια ζώσης μαθήματα. Αυτά μπορεί να είναι ένας πίνακας με κιμωλία, ένας πίνακας με μαρκαδόρους, ένα beamer, αλλά και συσκευές παρουσίασης και αντικείμενα ή εργαλεία και μηχανές (σε μαθήματα χειροτεχνίας, για παράδειγμα). Περιλαμβάνονται επίσης τα φύλλα εργασίας που χρησιμοποιούνται στη δια ζώσης διδασκαλία. Παρόλο που τα προϊόντα μικτής μάθησης μπορεί να προσελκύουν μεγάλη προσοχή στο πρόσφατα προστιθέμενο ψηφιακό μαθησιακό περιβάλλον, δεν πρέπει να παραμελείται ο διδακτικός σχεδιασμός της δια ζώσης διδασκαλίας. Μόνο έτσι μπορεί να εκπληρωθεί ο ισχυρισμός: Το καλύτερο και από τους δύο κόσμους!

Μέσα ενημέρωσης

Η χρήση των μέσων ενημέρωσης αποτελεί μέρος της καθημερινής διδασκαλίας εδώ και δεκαετίες, είτε πρόκειται για την εικόνα που προβάλλεται στον τοίχο, είτε για την ηχογράφηση, είτε για την ταινία. Αυτά τα αναλογικά μέσα έχουν αντικατασταθεί σε μεγάλο βαθμό από τα ψηφιακά μέσα στην τάξη· οι εικόνες, οι ταινίες και οι ηχογραφήσεις έχουν ψηφιοποιηθεί, όπως και τα βιβλία και τα περιοδικά. Οι ιστοσελίδες στο διαδίκτυο, τα ψηφιακά μαθησιακά παιχνίδια και πολλές άλλες εφαρμογές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τάξη έχουν όχι μόνο διευρύνει το μαθησιακό περιβάλλον, αλλά και η ίδια η παραδοσιακή δια ζώσης διδασκαλία είναι πιο πολυμερής από ποτέ. Κατά την προετοιμασία για την εφαρμογή του καινοτόμου εκπαιδευτικού προϊόντος, πρέπει να αποσαφηνιστεί και να διασφαλιστεί η πρόσβαση και τα δικαιώματα χρήσης των διαφόρων μέσων. Το τεχνολογικό σχέδιο πρέπει να κάνει σχετικές δηλώσεις και να διασφαλίζει ότι η χρήση των επιλεγμένων ψηφιακών μέσων είναι δυνατή και νομικά συμβατή. Η διαδικασία εγγραφής πρέπει να περιγράφεται εάν το εκπαιδευτικό ίδρυμα χρησιμοποιεί ψηφιακό μαθησιακό περιβάλλον όπως το Moodle ή παρόμοιο, για το καινοτόμο εκπαιδευτικό προϊόν.

Τεχνική υποδομή/εξοπλισμός

Δεν υπάρχει ηλεκτρικό ρεύμα σε κάθε θέση, δεν υπάρχει Wi-Fi στην αίθουσα διδασκαλίας και οι μισοί από τους συμμετέχοντες δεν έχουν φορητό υπολογιστή. Αυτή ακριβώς είναι η κατάσταση τρόμου που βγάζει πολλά σχέδια μαθήματος εκτός ελέγχου και αφήνει τον εκπαιδευτικό και τους συμμετέχοντες σε αμηχανία. Για να αποφευχθεί αυτό το ενδεχόμενο, το τεχνολογικό σχέδιο κάνει ακριβείς δηλώσεις σχετικά με το τι απαιτείται για την υλοποίηση. Εάν οι συμμετέχοντες φέρουν τις δικές τους συσκευές, περιγράφονται διαδικασίες για το πώς θα διευκρινιστεί αυτό πριν από την εφαρμογή και πώς θα αντιμετωπιστούν οι αποκλίσεις στην κατάσταση διδασκαλίας.

4.7 Εφαρμογή - μια (συχνά) αγνοημένη πρόκληση

Το κεφάλαιο αυτό επικεντρώθηκε στον προσεκτικό σχεδιασμό της εφαρμογής ενός καινοτόμου εκπαιδευτικού προϊόντος στην εκπαίδευση ενηλίκων. Η προετοιμασία των τριών σχετικών μεταβλητών για την υλοποίηση ενός προϊόντος μικτής μάθησης εξετάστηκε λεπτομερώς: Εκπαιδευτικοί, συμμετέχοντες και τεχνολογία. Αυτή η δομημένη παρουσίαση είναι κατάλληλη ως σημείο εκκίνησης και προσανατολισμού για τον σχεδιασμό της υλοποίησης κάποιου, ξεκινώντας από τον καθορισμό προσαρμοσμένων διαδικασιών και καταλήγοντας σε σχέδια υλοποίησης, τα οποία στο βάθος του σχεδιασμού τους εξυπηρετούν τις ανάγκες του εκάστοτε εκπαιδευτικού ιδρύματος και μπορούν να εξασφαλίσουν την επιτυχή εφαρμογή του καινοτόμου εκπαιδευτικού προϊόντος.

Three variables:

- Instructors
- Participants
- Technology

Αυτή η επιτυχία δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη. Σε πολλούς τομείς της κοινωνίας μας, υπάρχει ένα δομικό χάσμα εφαρμογής μεταξύ γνώσης και συμπεριφοράς, το οποίο είναι ιδιαίτερα εμφανές όσον αφορά έναν υγιεινό ή οικολογικό τρόπο ζωής. Ακόμα και τα πρόσφατα εκπαιδευτικά προϊόντα που αναπτύχθηκαν στην εκπαίδευση ενηλίκων δεν μιλούν από μόνα τους· απαιτούνται σημαντικοί πόροι και μια προγραμματισμένη προσέγγιση για την επιτυχή διάθεσή τους στην αγορά.

5. Αξιολόγηση του προγράμματος εκπαίδευσης/κατάρτισης

5.1 Σκοπός της αξιολόγησης

Η εκπαιδευτική αξιολόγηση είναι μια συνεχής διαδικασία που συλλέγει και αναλύει κριτικά όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τον μαθητή, τον εκπαιδευτικό, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και τη μαθησιακή διαδικασία. Η διαδικασία αξιολόγησης βοηθά στον εντοπισμό των προβλημάτων και στην εξεύρεση των κατάλληλων λύσεων. Σκοπός της αξιολόγησης είναι να κρίνει ένα πρόγραμμα, να βελτιώσει την αποτελεσματικότητά του και να ενημερώσει σχετικά με τις αποφάσεις του προγράμματος. Επιπλέον, οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται δείχνουν αν το πρόγραμμα εξυπηρετεί το σκοπό του και αν οι μέθοδοι και οι προσεγγίσεις διδασκαλίας ήταν αποτελεσματικές. Ιδανικά, η αξιολόγηση θα πρέπει να περιλαμβάνει την ηλεκτρονική και την δια ζώσης μάθηση στην αίθουσα διδασκαλίας, δίνοντας έμφαση στο συνδυασμό των δύο για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος.

Η αποτελεσματική καθοδήγηση μπορεί να γίνει μόνο μετά από κατάλληλη αξιολόγηση. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν τις κατάλληλες γνώσεις και πληροφορίες σχετικά με τους μαθητές για να είναι σε θέση να τους καθοδηγήσουν. Οι μαθητές μπορούν επίσης να επωφεληθούν από την απόκτηση γνώσης για το πρόγραμμα μέσω της αξιολόγησης. Μπορούν να εκφράσουν τη γνώμη τους για το πρόγραμμα, τις ανάγκες και τις προσδοκίες τους.

Ένας από τους σκοπούς της αξιολόγησης είναι η εσωτερική και εξωτερική ευθύνη. Η αξιολόγηση συμβάλλει στην κατανόηση του αντίκτυπου του προγράμματος στη μάθηση των μαθητών, στον προσδιορισμό του κατά πόσον υπήρξαν αλλαγές και στον προσδιορισμό του κατά πόσον το πρόγραμμα πέτυχε τους στόχους και τις ανάγκες των μαθητών. Η εξωτερική υπευθυνότητα αναφέρεται σε εκθέσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος προς κυβερνητικούς οργανισμούς και φορείς χρηματοδότησης.

5.2 Ποιοι πρέπει να συμμετέχουν στην αξιολόγηση;

Η αξιολόγηση είναι λιγότερο υποκειμενική και ποιοτικότερη αν υπάρχουν πολλοί αξιολογητές. Θα πρέπει να συμμετέχουν:

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΤΕΣ

Οι μαθητές δεν είναι μόνο δέκτες γνώσεων, αλλά και συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία αξιολόγησης. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να αξιολογούν τη διδασκαλία. Η αξιοποίηση των μαθητών ως αξιολογητές δεν θα πρέπει να σημαίνει την αντικατάσταση οποιασδήποτε άλλης αξιολόγησης. Αντίθετα, θα πρέπει να θεωρείται ως μια πρόσθετη πηγή πληροφοριών και ως μέρος μιας ευρύτερης προσέγγισης και αυτοεκτίμησης της ποιότητας της διδασκαλίας.

Η αξιολόγηση της διδασκαλίας από τους σπουδαστές γίνεται συνήθως στο τέλος του εξαμήνου. Μπορεί να βοηθήσει τους διδάσκοντες και τους υπεύθυνους των μαθημάτων να βελτιώσουν τη συνολική αποτελεσματικότητα του μαθήματος και να καθορίσουν αν οι στόχοι του μαθήματος έχουν επιτευχθεί. Η αξιολόγηση επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να προσαρμόζουν τις μεθόδους διδασκαλίας και τις διδακτικές τους προσεγγίσεις στις ανάγκες των μαθητών. Επομένως, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αξιολογούν συνεχώς τη διδασκαλία τους με βάση τις αντιδράσεις, τα ενδιαφέροντα, τα κίνητρα, την προθυμία, τη συμμετοχή, την επιμονή και την επίδοση των μαθητών.

Τα δεδομένα εκτίμησης των μαθητών μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως αξιολόγηση. Η αξιολόγηση εκτιμά την ποιότητα της εργασίας των μαθητών με βάση καθορισμένα κριτήρια. Η εκτίμηση μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό της αλλαγής των γνώσεων και των δεξιοτήτων και της συνέπειάς τους ως προς τους στόχους του μαθήματος. Μπορούν να συλλεχθούν πληροφορίες μέσω διαφόρων προϊόντων, παρατηρήσεων και συζητήσεων που αντικατοπτρίζουν πόσο καλά ο μαθητής επιτυγχάνει τους στόχους. Τα δεδομένα που συγκεντρώνονται μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να επισημάνουν ποιοι στόχοι και περιεχόμενο του μαθήματος χρειάζονται πρόσθετη αναθεώρηση. Οι εκπαιδευτικοί παρέχουν στους μαθητές ανατροφοδότηση που τους οδηγεί προς τη βελτίωση.

Τέλος, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να καθιερώσουν τακτικές αξιολογήσεις από ομότιμους, οι οποίες παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες για το σχεδιασμό του μαθήματος και τις διδακτικές προσεγγίσεις. Η αξιολόγηση από ομότιμους συνίσταται στην επανεξέταση της διδακτικής επίδοσης για την αξιολόγηση και τη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας. Προσφέρει την ευκαιρία στους συναδέλφους να παρατηρούν ο ένας τις στρατηγικές διδασκαλίας του άλλου και να παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με το υλικό του μαθήματος, τις διδακτικές προσπάθειες και τον σχεδιασμό. Η συζήτηση και ο προβληματισμός μεταξύ παρατηρητών και παρατηρούμενων είναι κρίσιμης σημασίας στην αξιολόγηση από ομότιμους. Πριν από την αξιολόγηση, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να λάβει υπόψη τον τύπο και τον σκοπό της αξιολόγησης από ομότιμους, τη γνώση του αξιολογητή για την εκτίμηση της μικτής μάθησης και τη ρουμπρίκα αξιολόγησης.

5.3 Πώς και πότε πρέπει να γίνεται η αξιολόγηση;

Η αξιολόγηση μπορεί να είναι διαμορφωτική ή συνοπτική. Κάθε τύπος έχει μοναδικό ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία. Η χρήση διαφορετικών τύπων αξιολόγησης και μέσων εξασφαλίζει την αντικειμενικότητα και επιτρέπει τον διασταύρωση των δεδομένων.

Διαμορφωτική αξιολόγηση

Η διαμορφωτική αξιολόγηση πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του προγράμματος και είναι περισσότερο διαγνωστική. Παρέχει ανατροφοδότηση σχετικά με το περιεχόμενο του μαθήματος, τις μεθόδους διδασκαλίας, τις μαθησιακές δραστηριότητες και την επίτευξη των στόχων. Αυτή η μορφή αξιολόγησης έχει το πλεονέκτημα ότι μπορεί να βελτιώσει άμεσα τη διδασκαλία και τη μάθηση. Επιπλέον, οι διδάσκοντες αποκτούν εικόνα για το τι έχουν μάθει οι μαθητές, με τι έχουν προβληματιστεί ή σε τι μπορεί να χρειαστούν περισσότερη βοήθεια.

Η διαμορφωτική αξιολόγηση μπορεί να γίνει μέσω δημοσκοπήσεων στην τάξη, exit tickets, κουίζ, check-ins, stoplight approach, βαθμολόγηση, κλπ. Τα exit tickets είναι γρήγορες γραπτές απαντήσεις που δείχνουν την κατανόηση του μαθήματος από τους μαθητές. Τα check-ins περιλαμβάνουν άτυπες ερωτήσεις που απαιτούν ελάχιστο έως καθόλου σχεδιασμό και μπορούν να εισαχθούν σε οποιοδήποτε μέρος του μαθήματος.

Με το stoplight approach, οι μαθητές επιλέγουν χρώμα ανάλογα με την κατανόηση του μαθήματος. Το πράσινο φως δείχνει ότι κατανοούν το μάθημα, το κίτρινο φως ότι έχουν ακόμα ερωτήσεις και το κόκκινο χρώμα ότι δεν κατανοούν το μάθημα και χρειάζονται περισσότερο χρόνο ή βοήθεια. Μια άλλη στρατηγική είναι η βαθμολόγηση, όπου οι μαθητές δείχνουν έναν αριθμό από το ένα έως το πέντε για να δείξουν την κατανόηση του μαθήματος.

Συνοπτική αξιολόγηση

Η συνοπτική αξιολόγηση διεξάγεται στο τέλος ενός εξαμήνου, περιόδου ή ενότητας. Σκοπός της είναι να προσφέρει πληροφορίες σχετικά με την επίτευξη των στόχων του προγράμματος και των ειδικών μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητών. Οι μαθητές παρουσιάζουν τις αποκτηθείσες γνώσεις και τα επιτευχθέντα πρότυπα. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διεξάγουν συνοπτική αξιολόγηση με τεστ, εργασίες, χαρτοφυλάκια, κλπ.

5.4 Τι πρέπει να αξιολογείται;

Οι κύριες κατηγορίες αξιολόγησης είναι η διδασκαλία, η μάθηση, τα αποτελέσματα των μαθημάτων, οι μαθησιακοί πόροι και η ποιότητα της αξιολόγησης.

Η **κατηγορία διδασκαλίας** περιλαμβάνει τα ακόλουθα κριτήρια: συνάφεια των προτεινόμενων δραστηριοτήτων, ποιότητα του διδακτικού υλικού, εργαλεία επικοινωνίας, οργάνωση των ενοτήτων του προγράμματος σπουδών. Στην υποκατηγορία, διδάσκοντες, αξιολογούμε τις επιστημονικές ή παιδαγωγικές δεξιότητες, τον δυναμισμό και την παρακολούθηση στην υλοποίηση των δια ζώσης και διαδικτυακών δραστηριοτήτων, τις δεξιότητες παρακίνησης των μαθητών, την ποιότητα της ανατροφοδότησης των μαθητών, κλπ.

Η **κατηγορία μάθησης** περιλαμβάνει τις αλληλεπιδράσεις εντός και μεταξύ των ομάδων, τις στρατηγικές αξιολόγησης, την ανάπτυξη των ικανοτήτων του προγράμματος σπουδών, τον τύπο και τη συνάφεια των εργαλείων αξιολόγησης, κλπ.

Η αξιολόγηση των **αποτελεσμάτων του μαθήματος** θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τους μαθησιακούς στόχους του μαθήματος. Τα μαθησιακά αποτελέσματα προσδιορίζουν τις συγκεκριμένες γνώσεις και δεξιότητες που θα πρέπει να διαθέτουν οι μαθητές στο τέλος του μαθήματος. Μπορούν να είναι βαθμολογούμενα ή μη βαθμολογούμενα. Οι μαθητές μπορούν να επιδείξουν δεξιότητες μέσω της συγγραφής, της επιτυχούς εκτέλεσης εργασιών, της δημιουργίας προϊόντος ή παρουσίασης, κλπ.

Η αξιολόγηση των **μαθησιακών πόρων** αποσκοπεί στην εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των διδακτικών και μαθησιακών πόρων για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών της διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικοί είναι υπεύθυνοι για την αξιολόγηση των μαθησιακών πόρων που χρησιμοποιούν στην τάξη τους. Η αξιολόγηση μπορεί να γίνει πριν από τη χρήση, κατά τη χρήση ή μετά τη χρήση. Η αξιολόγηση πριν από τη χρήση μετρά τις δυνατότητες των μαθησιακών πόρων, δηλαδή τι μπορούν να κάνουν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές με αυτούς στην τάξη. Οι αξιολογήσεις κατά τη χρήση και μετά τη χρήση καθορίζουν πόσο επιτυχημένα είναι τα μαθησιακά υλικά.

Τα **κριτήρια αξιολόγησης** αντιπροσωπεύουν διαφορετικές οπτικές γωνίες ή προοπτικές μέσα από τις οποίες μπορεί να εξεταστεί η αξιολόγηση. Διαδραματίζουν κανονιστικό ρόλο και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως βάση για την ανάπτυξη αξιολογικών ερωτήσεων. Τα ακόλουθα κριτήρια θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση:

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα στη μικτή μάθηση. Βασίζεται στο πόσο καλά ταιριάζει η τάξη μεταξύ της, πώς ενοποιούνται τα διάφορα μέρη, αν οι μαθητές αποκτούν πρότυπα γνώσεων, αν οι εκπαιδευτικοί ενσωματώνουν περιεχόμενο από διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα, κλπ.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ

είναι κρίσιμο στοιχείο της μικτής μάθησης. Απαντά στο ερώτημα του πόσο καλά μπορούν οι μαθητές να μεταφέρουν τις νέες γνώσεις που απέκτησαν, από το ένα θέμα στο άλλο.

ΣΤΥΛ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

ο δάσκαλος πρέπει να προσαρμόζει τη διδασκαλία του στις ανάγκες και ικανότητες κάθε μαθητή και στο μαθησιακό του στυλ. Η μικτή μάθηση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ατομικότητα των μαθητών, επιτρέποντάς τους να αναπτύσσονται και να μαθαίνουν με το δικό τους ρυθμό.

ΕΝΕΡΓΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

είναι πολύ σημαντική για την επιτυχή μάθηση. Οι μαθητές δεν πρέπει να είναι παθητικοί παρατηρητές, αλλά να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

η μικτή μάθηση θα πρέπει να παρέχει ολοκληρωμένη εκπαίδευση που ενθαρρύνει τη δημιουργική σκέψη.

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

θα πρέπει να χρησιμοποιούνται διαφορετικές μέθοδοι και διδακτικά βοηθήματα για να διατηρείται η συμμετοχή των μαθητών.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΙΚΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

στόχος της μικτής μάθησης είναι οι μαθητές να συνεργάζονται για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

θα πρέπει να είναι ένα περιβάλλον στο οποίο οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί ανυπομονούν να περάσουν χρόνο. Θα πρέπει να αισθάνονται ότι σημειώνουν πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων τους.

ΣΧΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ-ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΣΧΕΣΗ ΜΑΘΗΤΗ-ΜΑΘΗΤΗ

η σχέση μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών και μεταξύ των μαθητών είναι ένα άλλο κριτήριο αξιολόγησης. Οι ισχυροί δεσμοί επιτρέπουν μεγαλύτερη δημιουργικότητα και αυξάνουν την παραγωγικότητα. Επιπλέον, η συνεργασία βελτιώνει την ποιότητα της μαθησιακής διαδικασίας.

6. Η ευρύτερη εικόνα

6.1 Μικτή μάθηση στο πλαίσιο ενός απρόβλεπτου μέλλοντος

Η εξάπλωση της επιδημίας του κορονοϊού έχει και θα έχει σημαντικό αντίκτυπο όχι μόνο στην οικονομία αλλά και στον τομέα της εκπαίδευσης. Η κατάσταση ανέδειξε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε στα συστήματα εκπαίδευσης ενηλίκων και μας έδειξε τις δυνατότητες και τους τρόπους ανάπτυξης και αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων.

Τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων σε όλες τις χώρες της ΕΕ, ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν προκλήσεις που σχετίζονται με την οργάνωση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων τους στο διαδίκτυο. Οι κύριες προκλήσεις ήταν η μετατροπή των δια ζώσης μαθημάτων σε διαδικτυακά μαθήματα, η οικοδόμηση διαδικτυακών σχέσεων με τους μαθητές και η εξασφάλιση του απαραίτητου εξοπλισμού και της υποδομής.

Παρόλο που οι χώρες επανέρχονται σε αυτό το στάδιο της κρίσης COVID-19, οι συνεχιζόμενες προκλήσεις και οι περιορισμοί του συστήματος υγείας ενδέχεται να παραμείνουν σε ισχύ τα επόμενα χρόνια, παρέχοντας αβεβαιότητα και επηρεάζοντας την ικανότητα των οργανισμών εκπαίδευσης ενηλίκων να συνεχίσουν τη λειτουργία τους. Για να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους, οι οργανώσεις εκπαίδευσης ενηλίκων πρέπει να αρχίσουν να σχεδιάζουν εκ των προτέρων και να προσφέρουν μεγαλύτερη ευελιξία.

Ένα ερώτημα που θα μπορούσαμε να θέσουμε είναι αν μια μικτή προσέγγιση στην εκπαίδευση ενηλίκων είναι ο καλύτερος τρόπος για να προχωρήσουμε, αν υπάρξουν απρόβλεπτα κλεισίματα κέντρων εκπαίδευσης ενηλίκων στο μέλλον.

Αν και η ηλεκτρονική μάθηση αποτελεί επιλογή σε πολλές περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της φυσικής απομάκρυνσης σε μια πανδημία, πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι μπορεί να μην είναι η επιθυμητή μόνιμη επιλογή για τους περισσότερους μαθητές και εκπαιδευτικούς, αλλά μάλλον μια πρόσθετη ευκαιρία να συμπληρώσει, να εμπλουτίσει και σε ορισμένες περιπτώσεις να αντικαταστήσει. Σε αυτό το σημείο έρχεται η μικτή μάθηση - επιτρέποντας σε κάποιον να βιώσει και να επωφεληθεί και από τους δύο «κόσμους»: την ηλεκτρονική μάθηση και τη μάθηση μέσα στην τάξη, ενώ παράλληλα προωθείται η επικοινωνία και οι προσωπικές σχέσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη την αβεβαιότητα, είναι σαφές ότι είναι απαραίτητο να προσαρμοστεί επείγοντως η παιδαγωγική προσέγγιση σε μια τρέχουσα κατάσταση, η οποία θα είναι επίσης αρκετά ευέλικτη ώστε να εφαρμοστεί και στο απρόβλεπτο μέλλον. Σε μια πρόσφατη έκθεση που εκπονήθηκε από τις ET 2020 Working Groups, προτείνεται ότι τα συστήματα εκπαίδευσης ενηλίκων θα πρέπει να αναμορφωθούν ώστε να προσφέρουν την εκπαίδευσή τους περισσότερο μέσω μικτών και διαδικτυακών τρόπων παράδοσης σε αντίθεση με δια ζώσης περιβάλλοντα, τονίζοντας ταυτόχρονα τη σημασία της δια ζώσης μάθησης και εξασφαλίζοντας μια μικτή ή διαδικτυακή παράδοση υψηλής ποιότητας.

Ωστόσο, πρέπει να γίνει ακόμη πολλή δουλειά για την εφαρμογή και την επιτυχή χρήση του μοντέλου μικτής μάθησης. την άρση όλων των εμποδίων στη διαδικτυακή μάθηση για όλους τους μαθητές και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η μικτή μάθηση δεν είναι μόνο η χρήση ψηφιακών συσκευών και ψηφιακών εργαλείων για σκοπούς μάθησης. Είναι μια θεμελιώδης αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουμε την όλη μαθησιακή εμπειρία· επομένως, οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί και οι οργανισμοί πρέπει να προετοιμαστούν γι' αυτό. Ακολουθούν ορισμένες ενέργειες που πρέπει να εξεταστούν κατά την εφαρμογή της μικτής μάθησης:

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΩΝ

Για να μπορέσει να εφαρμοστεί μια προσέγγιση μικτής μάθησης στην εκπαίδευση ενηλίκων, όλοι οι φορείς (εκπαιδευτικοί και μαθητές) πρέπει να έχουν πρόσβαση στην τεχνολογία και ένα ορισμένο επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων. Διαφορετικά, μόνο ορισμένοι από αυτούς επωφελούνται από αυτή την προσέγγιση. Επίσης, είναι πολύ πιθανόν οι επωφελούμενοι να μην είναι με τα χαμηλότερα προσόντα. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να εφαρμοστούν στρατηγικά προγράμματα για να συνεχιστεί η διευκόλυνση της απόκτησης των απαραίτητων ψηφιακών δεξιοτήτων. Είναι επίσης εξίσου σημαντικό να διδάξουμε στους εκπαιδευτικούς τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία και πώς να χρησιμοποιούν τις ψηφιακές τους δεξιότητες και τα διαθέσιμα εργαλεία, κατά την εφαρμογή της μικτής μάθησης.

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Η μετάβαση στη μικτή μάθηση ενέπνευσε τους εκπαιδευτικούς να επαναπροσδιορίσουν τους παραδοσιακούς ρόλους του εκπαιδευτικού. Η λέξη «διαμεσολαβητής» έχει εμφανιστεί ως εναλλακτική του όρου «καθηγητής», προσδίδοντας διαφορετική εστίαση. Ενώ στην παραδοσιακή μάθηση, ο δάσκαλος/εκπαιδευτικός παίζει τον κεντρικό ρόλο, αυτό δεν συμβαίνει στη μικτή μάθηση. Στη μικτή μάθηση, οι εκπαιδευτικοί δεν είναι πλέον η κύρια πηγή πληροφοριών. Έτσι, οι εκπαιδευτικοί σε αυτό το πλαίσιο γίνονται «διαμεσολαβητές». Ο διαμεσολαβητής δίνει έμφαση στην ενδυνάμωση των μαθητών με τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για να αξιοποιήσουν στο έπακρο το διαδικτυακό υλικό και το χρόνο ανεξάρτητης μελέτης, καθοδηγώντας τους μαθητές προς την όσο το δυνατόν πιο ουσιαστική εμπειρία.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Καθώς η οργάνωση της μικτής μάθησης απαιτεί συνεχή προσαρμογή της διδασκαλίας, οι διαφορετικές στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στην εκπαίδευση και η προθυμία τους να αλλάξουν, καθίστανται σημαντικές. Δεν είναι ρεαλιστικό να περιμένουμε από όλους τους εκπαιδευτικούς να γίνουν ξαφνικά πολύ έμπειροι και ικανοί στις προσεγγίσεις της μικτής μάθησης, μέσα σε λίγους μήνες. Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία, τη συνεργατική υποστήριξη και την προθυμία να αναλάβουν ρίσκα και να καινοτομήσουν για να προσαρμόσουν τις παιδαγωγικές τους πρακτικές, με τρόπο που να είναι αποτελεσματικός για τους μαθητές τους.

ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Το μοντέλο μικτής μάθησης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους τεχνικούς πόρους. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι αυτά τα εργαλεία/συσκευές μπορεί να μην είναι διαθέσιμα σε όλους τους μαθητές. Συνεπώς, η εξασφάλιση της διαθεσιμότητάς τους και της αξιόπιστης υποδομής (συμπεριλαμβανομένων των ευρυζωνικών συνδέσεων και του Wi-Fi) σε όλους τους μαθητές είναι υψίστης σημασίας για τη δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος ίσων ευκαιριών.

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Η εύρεση του κατάλληλου συνδυασμού απαιτεί προσεκτική εξέταση της παιδαγωγικής προσέγγισης, καθώς απαιτεί αποφάσεις σχετικά με το πώς και πότε θα χρησιμοποιηθούν καλύτερα τα διάφορα περιβάλλοντα για ανεξάρτητη μελέτη, συνεργατική έρευνα, κοινωνική αλληλεπίδραση και πρακτική εφαρμογή. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν από 12 βασικά μοντέλα μικτής μάθησης ανάλογα με το περιβάλλον, τα διαθέσιμα εργαλεία, τους μαθητές τους, το μαθησιακό περιεχόμενο, κλπ.

Η ΜΙΚΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Παρόλο που η μικτή μάθηση λειτουργεί για τα περισσότερα ακροατήρια, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο τύπος του μαθήματος και το ακροατήριο θα είναι καλύτερα να διδάσκονται μέσω του παραδοσιακού μοντέλου διδασκαλίας. Για τον λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να αναλυθεί τόσο το περιεχόμενο του μαθήματος, όσο και το υπόβαθρο των μαθητών, για να εξακριβωθεί αν θα είναι κατάλληλη η μικτή μάθηση.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ

Οι διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να προσφέρουν διαφορετικές και συμπληρωματικές προοπτικές στην κατανόηση των μαθησιακών εμποδίων και να προσφέρουν λύσεις προσαρμοσμένες στις ειδικές ανάγκες κάθε εργαζόμενου. Η συνεργασία με επαγγελματίες και υπηρεσίες σε διάφορους τομείς (όπως κοινωνικοί λειτουργοί, διαπολιτισμικοί διαμεσολαβητές, ΜΚΟ και άλλες κοινοτικές οργανώσεις από τους τομείς του αθλητισμού, του πολιτιστικού περιβάλλοντος και της ενεργού δράσης του πολίτη, τοπικές αρχές, και άλλα) μπορεί να είναι πολύ ωφέλιμη για την υποστήριξη των μαθητών και την υποστήριξη των οργανισμών εκπαίδευσης ενηλίκων, επίσης στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της μικτής μάθησης.

Παρόλο που η πανδημία ανέδειξε τα αδύναμα σημεία των συστημάτων εκπαίδευσης ενηλίκων και προκάλεσε μεγάλη αναστάτωση στις δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων εν γένει, ενθάρρυνε επίσης τους οργανισμούς να πειραματιστούν, να καινοτομήσουν και να αναζητήσουν μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τη μάθηση. Τώρα, λοιπόν, είναι η ώρα να αναρωτηθούμε - έχουμε την πολυτέλεια να βλέπουμε την πανδημία ως κάτι που θα τελειώσει μέσα σε ένα χρόνο και μετά θα επιστρέψουμε στην κανονικότητα; Ή μήπως πρέπει να χρησιμοποιήσουμε την ευκαιρία για να ξεκινήσουμε επιτέλους τους μετασχηματισμούς για τους οποίους μιλάμε εδώ και καιρό και να είμαστε έτοιμοι για κάθε άλλη κατάσταση ανωτέρας βίας που θα έρθει;

6.2 Εφαρμογή της μικτής μάθησης - αντλώντας έμπνευση από τα υπάρχοντα ευρωπαϊκά εργαλεία και έργα

ERASMUS+ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΜΙΚΤΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Το προηγούμενο πρόγραμμα Erasmus+ (2014 - 2020) προσέφερε πολλές ευκαιρίες για τη στήριξη της ανάπτυξης των μαθητών, των εκπαιδευτικών και των ίδιων των οργανισμών. Οι ευκαιρίες αυτές συνεχίζουν να παρέχονται στο νέο πρόγραμμα (2021 - 2027) μέσω:

- Συνεργασιών των οργανισμών εκπαίδευσης ενηλίκων, με σκοπό την ανταλλαγή καλών πρακτικών, εμπειριών και τον σχεδιασμό καινοτόμων διδακτικών μεθοδολογιών και προϊόντων με συνεργάτες από άλλες ευρωπαϊκές χώρες.
- Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών μέσω δραστηριοτήτων κινητικότητας προσωπικού. Οι εν λόγω δραστηριότητες κινητικότητας αποσκοπούν στην αντιμετώπιση ατομικών αναγκών κατάρτισης σε συγκεκριμένους τομείς, όπως οι ψηφιακές δεξιότητες και τα εργαλεία που είναι απαραίτητα για την οργάνωση της μικτής μάθησης. Οι δραστηριότητες κυμαίνονται από μαθήματα κατάρτισης, παρακολούθηση θέσεων εργασίας, μέχρι και διδακτικές απασχολήσεις στο εξωτερικό.
- Η μικτή κινητικότητα συμβάλλει επιπλέον στη βελτίωση των ψηφιακών ικανοτήτων λόγω του διαδικτυακού στοιχείου. Ως εκ τούτου, το νέο πρόγραμμα ενισχύει και ενθαρρύνει περαιτέρω τη χρήση της εικονικής συνεργασίας για τη συμπλήρωση της φυσικής κινητικότητας.

ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ EPALE

Η EPALE είναι μια ευρωπαϊκή, πολύγλωσση, ανοικτή κοινότητα επαγγελματιών της εκπαίδευσης ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών ενηλίκων, προσωπικού καθοδήγησης και υποστήριξης, ερευνητών και ακαδημαϊκών, καθώς και υπευθύνων χάραξης πολιτικής. Η EPALE χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+. Αποτελεί μέρος της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση περισσότερων και καλύτερων ευκαιριών μάθησης για όλους τους ενήλικες. Παρέχει πληθώρα υψηλής ποιότητας, έγκυρων πληροφοριών σχετικών με τους επαγγελματίες που ασχολούνται με την εκπαίδευση ενηλίκων. Στην EPALE μπορείτε να βρείτε άρθρα και πόρους που μοιράζονται εκπαιδευτές ενηλίκων από όλη την ΕΕ σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της μικτής μάθησης.

Εκτός από το έργο "Flip Edu Up", παρατίθενται τα ακόλουθα παραδείγματα άλλων έργων που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα Erasmus+ και μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για το σχεδιασμό μιας μικτής μαθησιακής προσέγγισης.

[Ενίσχυση των Ικανοτήτων των Εκπαιδευτικών για Ποιοτική Μικτή Μάθηση](#)

Το έργο προωθεί την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού υλικού που παρέχεται μέσω μιας διαδραστικής διαδικτυακής πηγής πολλαπλών πλατφόρμων, η οποία υποστηρίζει τις γνώσεις που απαιτούνται για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μαθημάτων μικτής μάθησης. Το υλικό αυτό περιλαμβάνει ένα εγχειρίδιο blend-it-well και μια εκπαιδευτική δραστηριότητα ειδικά σχεδιασμένη για εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με την εκπαίδευση ενηλίκων, με στόχο τον εντοπισμό των κενών στις γνώσεις τους, παρέχοντάς τους τις δεξιότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων μικτής μάθησης υψηλής ποιότητας.

[FLIP-IDEAL - Ανεστραμμένη Μάθηση στην Εκπαίδευση Ενηλίκων](#)

Το έργο αποσκοπούσε στην προώθηση μεθοδολογιών ανεστραμμένης τάξης στην εκπαίδευση ενηλίκων και στη δημιουργία ελκυστικού και προσβάσιμου περιεχομένου για ενήλικες μαθητές με χαμηλές ψηφιακές ικανότητες και βασικές δεξιότητες. Στο πλαίσιο του έργου, δημιουργήσαμε ανοικτό εκπαιδευτικό υλικό για εκπαιδευτές ενηλίκων σχετικά με την ανεστραμμένη μάθηση.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ:

- Basu, R. "Instructional design models: Benefits and challenges. Sambodhi, 41(1), 31–36", 2018
- Bertram, R. M., Blase, K. A., & Fixsen, D. L. "Improving programs and outcomes: Implementation frameworks and organization change. Research on Social Work Practice, 25(4), 477–487", 2015, URL: <https://doi.org/10.1177/1049731514537687>
- Borden, N. H. "The concept of the marketing mix. Journal of Advertising Research, 2, 7–12", 1984, URL: http://www.guillaumenicaise.com/wp-content/uploads/2013/10/Borden-1984_The-concept-of-marketing-mix.pdf
- Bowey, J. and Chambers, L. "Evaluating blended learning: Bringing the elements together. Research matters 23", 2017
- Branch, R. M. "Instructional Design: The ADDIE Approach. Springer US.", 2009, URL: <https://doi.org/10.1007/978-0-387-09506-6>
- Branson, R. K., Rayner, G. T., Cox, J. L., Furman, J. P., King, F. J., & Hannum, W. H. "Interservice procedures for instructional systems development: Executive Summary, Phase I, Phase II, Phase III, Phase IV, and Phase V. Tallahassee. Florida State University. Center for Educational Technology", 1975, URL: <https://yuripavlov.ru/wp-content/uploads/2017/07/Voennaya-versiya-modeli-ADDIE.-Pervyyi-dokument.-Avtoryi-universitet-Floridy-1975.pdf>
- Bušljeta, R. "Effective Use of Teaching and Learning Resources. Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal, 5/2, 55–69", 2013
- Christensen Institute "Blended Learning", 2016, URL: <https://www.christenseninstitute.org/blended-learning>
- Christensen Institute "Blended Learning Definitions", 2019, URL: <https://www.christenseninstitute.org/blended-learning-definitions-and-models/>
- Educational evaluation: definition, purpose and principles. Retrieved June 23, 2021, from <https://physicscatalyst.com/graduation/educational-evaluation/>
- European Commission, Directorate-General Education, Youth, Sport and Culture "Blended learning in school education – guidelines for the start of the academic year 2020/21", 2020

- European Commission, Directorate-General Education, Youth, Sport and Culture, Unit B.2: Schools and multilingualism, Blended learning in school education – guidelines for the start of the academic year 2020/21”, 2020, URL: https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/Blended%20learning%20in%20school%20education_European%20Commission_June%202020.pdf
- European Education and Culture Executive Agency, Eurydice, Bourgeois, A., Kocanova, D., Almeida Coutinho, A., Adult education and training in Europe : widening access to learning opportunities, Delhaxhe, A.(editor), Publications Office, 2015
- European Commission: The ET2020 working group on adult learning "Adult Learning and COVID-19: challenges and opportunities", 2020, URL: https://www.andras.ee/sites/default/files/taiskasvanud_ja_covid_raport.pdf
- Eurostat statistics: Participation rate of adults in learning in the last four weeks, 2021, URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Adult_learning_statistics#Participation_rate_of_adults_in_learning_in_the_last_four_weeks
- Evaluation: What is it and why do it? Retrieved June 23, 2021 from <https://meera.snre.umich.edu/evaluation-what-it-and-why-do-it>
- Gardner, A., Mollins, T., Moriarty, M. and Sturm, M. "Position Paper on Blended Learning in Adult Education", 2019, URL: <https://ecampusontario.pressbooks.pub/blendedlearning/>
- Gaebel, M. "Covid-19 and digitally enhanced learning and teaching: New opportunities in challenging times", 2020, URL: <https://eua.eu/resources/expert-voices/178:covid-19-and-digitally-enhanced-learning-and-teaching-new-opportunities-in-challenging-times.html>
- Gordon, J., & Zemke, R. "The attack on isd. Training, 43–53", 2000, URL: https://performancexdesign.files.wordpress.com/2011/03/gordon_attack-on-isd.pdf
- Grönroos, C. "Keynote paper from marketing mix to relationship marketing - towards a paradigm shift in marketing. Management Decision, 35(4), 322–339" 1997, URL: <https://doi.org/10.1108/00251749710169729>
- Hannum, W. H. "Implementing instructional development models. Discrepancies between models and their application. Performance & Instruction Journal, 22(7), 16–19", 1983, URL: <https://doi.org/10.1002/pfi.4150220706>

- Hannum, W. H. "Training myths: False beliefs that limit training efficiency and effectiveness, part 2. Performance Improvement, 48(6), 25–29", 2009, URL: <https://doi.org/10.1002/pfi.20084>
- Hannum, W. H. "Training myths: False beliefs that limit the efficiency and effectiveness of training solutions, part 1. Performance Improvement, 48(2), 26–30", 2009, URL: http://www.mdi-learning.com/uploads/1/5/3/4/15346562/hannum_training_myths_part_1.pdf
- Hubackova, S. and Semradova, I. (2016). Evaluation of Blendend Learning. Procedia – Social and Behavioral Sciences 217 551-557
- Lim, A. "How can I evaluate my blendend learning classroom?", 2021, URL: <https://elearningindustry.com/how-evaluate-my-blended-learning-classroom>
- Lynch, L. "7 Benefits of Blended Learning", 2020, URL: <https://www.learndash.com/7-benefits-of-blended-learning/>
- McCarthy, E. J. "Basic marketing: A managerial approach", 1960
- Molenda, M. "In search of the elusive addie model. Performance Improvement, 42(5), 34-36", 2003, URL: <https://doi.org/10.1002/pfi.4930420508>
- Ochoa Siguencia, Luis & Marzano, Gilberto & Ochoa-Daderska, Renata & Gródek-Szostak, Zofia & Szeląg-Sikora, Anna "COVID-19 and education management: the case of silesian region - Poland. environment technology resources proceedings of the international scientific and practical conference", 2021, 2. 162-168. 10.17770/etr2021vol2.6547
- Online Business School "Blended learning could be the key to improving education", URL: <https://www.onlinebusinessschool.com/blended-learning-could-be-the-key-to-improving-education/>
- Ozmen, B., Tepe, T., & Tuzun, H. "Adapting a residential course to web-based blended learning. Eurasian Journal of Educational Research, 75, 115–136", 2018
- Patton, M. Q. "Qualitative Research and Evaluation Methods", 1987, URL: <https://aulasvirtuales.files.wordpress.com/2014/02/qualitative-research-evaluation-methods-by-michael-patton.pdf>

- Puentedura, R. R. "SAMR and TPCK: Intro to Advanced Practice", URL: http://hippasus.com/resources/sweden2010/SAMR_TPCK_IntroToAdvancedPractice.pdf
- Pombo, L., and Moreira, A. "Evaluation Framework for Blended Learning Courses: A puzzle piece for the Evaluation process. Contemporary Educational Technology, 3(3), 201–211.", 2012, URL: <https://www.cedtech.net/download/evaluation-framework-for-blended-learning-courses-a-puzzle-piece-for-the-evaluation-process-6078.pdf>
- Reiser, R. A. "A history of instructional design and technology: part I: A history of instructional media. Educational Technology Research and Development, 49(1), 53–64", 2001, URL: <https://docdrop.org/static/drop-pdf/A-history-of-instructional-design-and-technology-1-8nOHG.pdf>
- Reiser, R. A. "A history of instructional design and technology: part ii: A history of instructional design. Educational Technology Research and Development, 49(2), 57–67", 2001
- Rosen, D. J. and Stewart, C. "BLENDED LEARNING for the Adult Education Classroom", 2019
- Savoie-Roskos, M. R.; Bevan, S; Charlton, R; and Israelsen Graf, M. "Approaches to Evaluating Blended Courses. Journal on Empowering Teaching Excellence, 2(1)", 2018, URL: <https://digitalcommons.usu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1026&context=jete>
- Simona, S. "Needs analysis and programme planning in adult education", 2012, URL: https://www.pedocs.de/volltexte/2015/10308/pdf/Sava_2012_Needs_Analysis_and_Programme_Planning_in_Adult_Education.pdf
- TeachThought "Different Types of Blended Learning", URL: <https://www.teachthought.com/learning/12-types-of-blended-learning/>
- Youth Department of the Council of Europe "Using E-learning in Intercultural Non-formal Education

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ:

Marcus Flachmeyer

Ο Marcus Flachmeyer, πτυχιούχος παιδαγωγός (Πανεπιστήμιο του Münster, Γερμανία), μέλος του επιστημονικού προσωπικού και του εκτελεστικού συμβουλίου του HeurekaNet. Αφού συγκέντρωσε επαγγελματική εμπειρία στην εκπαίδευση ενηλίκων και στους τομείς της κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης, εργάζεται από το 2001 στην έρευνα, την ανάπτυξη και την υλοποίηση έργων καινοτομίας στην εκπαίδευση ενηλίκων και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση. Το έργο του επικεντρώνεται στις διαδικασίες οργανωτικής αλλαγής και στην καινοτομία στην επαγγελματική και ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση.

E-mail: flachmeyer@heurekanet.de

Dr. Maria Ceraolo

Με εμπειρία στις διάφορες βασικές δράσεις και τομείς του προγράμματος Erasmus+ και άλλων πρωτοβουλιών, όπως το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Νεολαίας, το έργο και η έρευνά της εστιάζει σε θέματα όπως η εκπαίδευση και η πρόσβαση στην εκπαίδευση, καθώς και η συμμετοχή στην πολιτική ζωή, η οικοδόμηση κοινοτήτων και η κοινωνική ένταξη.

Η Dr. Ceraolo είναι κάτοχος πτυχίου στη Γλώσσα, τον Πολιτισμό και την Επιστήμη της Γλώσσας και μεταπτυχιακού τίτλου 1ου επιπέδου στην Ευρωπαϊκή Ενσωμάτωση: Πολιτικές της ΕΕ και Διαχείριση Έργων. Δραστηριοποιείται στα κοινά, ως μέλος πολιτιστικών συλλόγων και ιδρυτής φοιτητικού συλλόγου, για τον οποίο οργανώνει και διαχειρίζεται πολιτιστικές εκδηλώσεις και χειρίζεται τις επαφές με ομιλητές

E-mail: mvngo.research@gmail.com; mariaceraolo@outlook.com

Tjaša Logar

Παιδαγωγός και ανδραγωγός, ερευνήτρια στο CIK Trebnje. Συμμετέχει στην έρευνα, την ανάπτυξη και την υλοποίηση έργων της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων. Η έρευνά της επικεντρώνεται κυρίως στους ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας. Η Tjaša έχει επίσης κάποια εμπειρία στον τομέα της εκπαίδευσης ευάλωτων ομάδων και μειονοτήτων.

E-mail: tjasa.logar@ciktrebnje.si

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ:

Renata OCHOA-DADERSKA [ORCID: 0000-0003-2838-3296]

Ερευνήτρια και πρόεδρος στο «Ινστιτούτο Έρευνας και Καινοτομίας στην Εκπαίδευση» - στην Πολωνία. Εμπειρία από κοντά στη διαχείριση διακρατικών έργων και στην υλοποίηση περιβαλλόντων ηλεκτρονικής μάθησης. Ερευνητικό ενδιαφέρον για τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών που εφαρμόζονται στην τέχνη, τις επιχειρήσεις και την εκπαίδευση. Διδάσκει Διοίκηση, Σχεδιασμό και Μάρκετινγκ. Συγγραφέας πολλών επιστημονικών εργασιών στην Παιδαγωγική Επιστήμη και την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.

Luis OCHOA SIGUENCIA [ORCID: 0000-0001-8515-0216]

Ερευνητής και αντιπρόεδρος στο «Ινστιτούτο Έρευνας και Καινοτομίας στην Εκπαίδευση» - στην Πολωνία. Μέλος του προσωπικού στο "Sport and Tourism Management Faculty" - Ακαδημία Φυσικής Αγωγής στο Katowice - Πολωνία με εμπειρία στη χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών που εφαρμόζονται στην εκπαίδευση και στον εργασιακό χώρο. Συγγραφέας πολλών δημοσιεύσεων σε θέματα κοινωνικής ένταξης σε ψηφιακό περιβάλλον και ανάπτυξης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Viktorija Triuskaite

Ερευνήτρια και συντονίστρια έργων ΕΕ στο «Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο DOREA». Το ερευνητικό της έργο επικεντρώνεται στην κοινωνική ένταξη, την επιχειρηματικότητα της ψηφιακής μάθησης και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Έχει αναπτύξει πολυάριθμο εκπαιδευτικό υλικό, όπως εκδόσεις, οδηγούς, προγράμματα κατάρτισης, διαδικτυακά μαθήματα, κλπ., εστιάζοντας σε οριζόντιες δεξιότητες, την επιχειρηματικότητα, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την κυβερνοασφάλεια, κλπ.

Η Viktorija έχει επίσης εκτεταμένη εμπειρία στην ανάπτυξη και διαχείριση έργων του προγράμματος Erasmus+, στην ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων ψηφιακού μάρκετινγκ, καθώς και στη διοργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων - συνεδρίων, μαθημάτων κατάρτισης, ενημερωτικών συναντήσεων, κλπ.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Οδηγίες για Εκπαιδευτικούς
Νοέμβριος 2021